Ժ· ՏԱՐԻ 2760 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 9 ԱՀԵԿԱՆ 4385 — 16 ԱՊՐԻԼ 1893 — 14 ՇԷՎՎԱԼ 1310 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան	150
»	Վեցամսեայ	»	75
»	Եռամսեայ	»	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28
Ընծայ քանի մը թիւ առանց ստակի · Տարեկան Օսմ. Ոսկի			2
Գաւառաց բաժանորդ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ԱՊՐԻԼ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Կը լսենք թէ շաբթուս մէջ Բերայի Արուեստանոցէն արտաքսուեր են լաւագոյն աշակերտուհիներէն երկուքն, և բարձրագոյն կարգէն մնացեալ եօթն աշակերտուհիք ալ այս պատճառաւ հրաժարեր են· Մեզ պատմուածին նայելով, Տիկին Միրասեաեանի հրաժարումէն ետքն իբր տեսչական մարմին գրուած չորս օրիորդներէն մին, որ իւր ընկերուհեաց հետ իրենց լեզուաւ խօսելու վարժութիւն և մանաւանդ սովորութիւն չունի արդէն, տեսակ մը տեսչական պաշտօն ստանձնած ըլլալով, իւր և վերոյիշեալ երկու օրիորդներուն մէջ անհամաձայնութիւն ծագեր է, որ յանգեր է այս ցաւալի արդիւնքին։

Իրաւ, մեզ չի վերաբերիր դպրոցական երկու-երեք աղջիկներու միջեւ ծագած խնդիր մը դատել։ Ատոր համար որոշեալ դպրոցական, թաղական, վարչական իշխանութիւններ կան ըստ կարգի։ Մեք, իբրեւ հասարակաց ձայն, ընդհանուր արդիւնքներուն միայն կը նայինք, և ընդհանուր տպաւորութիւն մը միայն կրնանք յայտնել։ Ու կ'ըսենք· Այս Բերայի Արուեստանոցին վրայ տեսածնիս ու լսածնիս մէկտեղելով, չենք կրնար գոհացուցիչ վիճակի մէջ հաշուել զայն։ Ընդհակառակն, ամլութիւն և անիշխանութիւն ամենէն աւելի աչքերնիս կը ծակեն, երբ նայինք այդ հաստատութեան վրայ, որ երբեմն այնքան խոստմնալից կ'երեւէր մեզ ամենուս։

Այդ ամլութիւն կ'ապացուցուի երեք կարգի իրողութեամբ· (Ա.) Արուեստանոցին բացերովը, թաղին միւս վարժարանաց վրայ բեռ ըլլալովը. (Բ.) Աշակերտուհիները միայն նուրբ բաներու աշխատցնելովը, գործնական կեանքի չպատրաստելովը, և (Գ.) Ուսմանց մէջ աշակերտուհիներուն ետ մնալովը։

Անիշխանութիւնը կ'ապացուցուի երկու կարգի իրողութեամբ. (Ա.) Տնօրէններու կամ տնօրէնուհիներու և ծրագրերու յաճախակի փոփոխութեամբ, և (Բ.) Աշակերտուհեաց ցրուելովը, աշակերտուհեաց աւելի մեծ մասի մը այն յարկէն հեռի մնալովը, և պարբերական վէճերով, արձակումներով, արտաքսումներով, միջադէպերով, որք ամեն ամիս, ամեն շաբաթ կը լսուին, և լրագրաց ու հասարակաց խօսակցութեան առարկայ կ'ըլլան։ Այս ամեն հանգամանքներ ու պարագաներ յաջող, արդիւնաւոր, կանոնաւոր, առողջ վիճակի մը յայտարար նշանք չեն ամենեւին։

Հետեւապէս, կ'ըսենք Բերացիներուն· Ասիկա յանձնարարելի վիճակ մը չէ՛։ Արուեստանոցը Բերայի պատիւն է։ Անիկա այս վիճակին բերուելու չէր՝ եթէ Բերայի թաղին մէջ կազմակերպութիւնը կը պակսի, թո՛ղ վերակազմեն։ Եթէ գործիչք անբաւական են, նորոգեն։ Ինչ որ պէտք է ընեն, բայց սա Արուեստանոցի խնդիրներուն վերջ տան, և եղած գոհողութեանց համապատասխան կացութեան մէջ դնեն այդպիսի կարեւոր հաստատութիւն մը։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ՓՈՔՐ-ԱՍԻԱ

«Սուրիա-Օսմանեան Երկաթուղւոյ» Ընկերութեան կողմէ տրուած հաշուեցոյցին մէջ, որ տեղի ունեցաւ ի Լոնտոն Ջէբին Բրոսի պանդոկին մէջ, Պ. Ֆիլինկ ըսաւ թէ Աքքայէն ի Դամասկոս երկաթուղին հարկ անհրաժեշտ եղած է, և չի կրնար յետաձգուիլ, եթէ չուզուիր յապաղեցնել Սուրիոյ ընդհանուր զարգացումը, և եթէ այս երկաթուղին չշինուի, արդի մրցման ժամանակիս մէջ պէտք կ'ըլլայ դադրեցնել մշակութիւնն ընդարձակ վայրերու որք հիմա շատ լաւ կը մշակուին, բայց եթէ իրենց բերքերը չկարենան երկաթուղւով փոխադրել, կը հարկադրին թողուլ երկրագործութիւնը։ Սուրիոյ բովանդակ ծովեզերին վրայ կէտ մը միայն կայ, ուստից երկաթուղի մը երկրին ներսը կրնայ տարուիլ աստիճանաւորումներով, խնայողական կերպիւ, առանց ահագին ծախքեր ընելու՝ ներքնուղիներու (թիւնէլ) և կամուրջներու չշինուելու համար։ Այդ կէտն ալ Աքքան է, ուստից Ընկերութեան երկաթուղին դաշտին մէջէն կ'ընթանայ 55 մղոն տեղ, ինչուան Գալիլիայի ծովը, ուր Յորդանի բլրէն կ'անցնի աստիճանաւորումներով եօթնէն տասն մղոն, և 1 առ 40է աւելի զառիվեր չըլլալու պայմանաւ, և ուր ներքնուղի շինելու գործը կէս մղոնէ աւելի երկայնք չունենար։ Բլրին գագաթէն լեռնադաշտը կը հասնի, ուրով ուղղակի Դամասկոս կ'երթայ ամենադիւրին զառիվերով։ Երկաթուղին Բիշնի վրայէն պիտի անցնի 120 ոտք երկայն կամրջով, Յորդանանու կամուրջն՝ 350 ոտք, Ռուգդատինն՝ 190 ոտք։ Ասոնք են երեք գլխաւոր կամուրջներն։ Երկաթուղւոյն համար նշանակեալ բովանդակ երկիրն հիմա շատ լաւ կը մշակուի։ Օսմանեան Տէրութեան երկաթուղիներ շինել տալու այժման քաղաքականութիւնն յայտնապէս նպատակաւոր է երկիրը զարգացնելու, այլ և այլ մասերուն աւելի պայծառութիւնն ու արդիւնաբերութիւնը տալու և աշխարհի վաճառականութեան մէջ անոնց վաղեմի դիրքը վերահաստատելու։ Երկաթուղւոյ ընդհանուր գիծեր որոշուած են, որոց հետ պիտի գան միանան մասնակի գիծեր, քանի որ պէտքն զգալի ըլլայ։ Այս գիծերու գագաթնակէտը դէպ ի Պաղտատ կամ Պարսից ծոցն է, ուստից գիծեր դէպ արեւմուտք պիտի գիծեն Միջագետաց մէջէն, մէկ թեւը Տիգրիսէն ի վեր ելլելով, Փոքր Ասիոյ մէջէն անցնելով և Կ. Պոլիս յանգելով ի Հայտար-Փաշա· միւս թեւն անցնելով Եփրատայ հովտին մէջէն, Սուրիայէն և երկարելով ինչուան Նեղոսի հովիտն։ Այս երկրորդ թեւին կեդրոնական մասը պիտի կազմուի Աքքա-Դամասկոսի երկաթուղւով, որ հիմա շինուելու վրայ է։ Իսկ դէպ ի Գաղատիա և Կեսարիա ձգուած երկաթուղին պիտի երթայ Պաղտատ· բայց աւելի դէպ արեւելք ուրիշ գիծ շինելու որոշում չկայ առ այժմ։ Զմիւռնիոյ և Աֆիոնի երկաթուղւոյ գլուխ ըլլալու խորհուրդներն ի բաց թողուած են, և միւս ընդհանուր գիծերուն յանգած են որոշմունք կայս· Կառավարութեան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Հռոմայ մէջ անմոռանալի հանդէսներ եղան Ումպէրթօ թագաւորին և Մարկարիտա թագուհւոյն ամուսնութեան 25ամեակին առթիւ և Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհւոյն նոյին վեհափառութեանց այցելութեան առթիւ։ Իտալեան ժողովուրդն իւր բնածին զուարթամտութեամբ ու զուարճասիրութեամբ բազմապատիկ և հրճուեց սիրոյ և համակրութեան արտայայտութիւններն ի պատիւ իւր սիրելի վեհապետին ու վեհապետուհւոյն, անգամ մ'եւս բարձրաձայն հռչակելով թէ Հռոմ է մայրաքաղաք միացեալ թագաւորութեան Իտալիոյ։ Այս պատեհութեամբ նաեւ իւր համակրանքն յայտնեց Իտալիոյ հզօր նիզակակցին, որ անձամբ գալով Հռոմ, ամենէն կենդանի ձեւով իւր մտերմական սէրն ու բարեկամութիւնն արտայայտած է Իտալիոյ վեհապետին, վեհապետուհւոյն ու ժողովրդեան։ Հանդէսներն ամենէն աւելի շքեղ էին այն օր ուր արծաթեայ ամուսնութեան թուականը կը լրանար, յորում, 25 տարի յառաջ ճիշդ նոյն օրը, միացած էր այս օրհնեալ զոյգն, յուսալով, բայց տակաւին չգուշակելով, թէ Հռոմ պիտի ըլլար Սավուայի արքայական տան մայրաքաղաքն։ Ազգային այս փառաւոր հանդիսից ու խրախճանութեանց զով կը նմանէր ինչ որ ցայն վայր տեղի ունեցած էր Հռոմայ մէջ, որ սակայն շատ մեծ, շատ սքանչելի օրեր տեսած քաղաք մ'է։ Նոյն գիշեր ամեն հրապարակաց վրայ նուագածութիւնք ազգային եղանակներ կը հնչեցնէին, ամեն շէնքեր և ամեն տուներ լուսազարդուած էին, մեծ պողոտայք մանաւանդ ելեկտրական լուսոյ հեղեղներուն մէջ կը լողային, կառքերու երկու անվերջ շարքեր կ'երթեւեկէին, որոց մէջ վեհապետաց և իշխանազանց կառքերն ամեն ոք ցոյց կու տար. Վիլհելմ կայսր մանաւանդ ճշմարտապէս երիտասարդական աշխոյժ ու բեկրանք կը ցուցնէր, առանց հետեւորդի պարտելով։

Բովանդակ Հռոմ ոտքի վրայ էր, ու ոտքի վրայ էին 200,000 օտարազգիք, բաց մեծի մասին Գերմանք, որք այս առթիւ Հռոմ եկած էին։ Ի մի բան, այս հանդէսք լոկ պաշտօնական չէին։ Ժողովուրդն անկեղծապէս կը մասնակցէր անոնց։ Կը փառաւորուէր բոլոր այն փառքով որ ամենուստ կը մատուցուէր իւր վեհապետին ու վեհապետուհւոյն։ Ամենէն կաթոլիկ վեհապետներն ու վեհապետուհիներն անգամ, Աւստրիոյ կայսրն ու Սպանիոյ խնամակալ թագուհին հաւասարապէս, փութացեր էին իրենց վեհապետական գերդաստանաց ամենէն նշանաւոր անդամներն առաքելով մասնակցիլ Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհւոյն ի պատիւ տեղի ունեցած հանդէսներուն ու այցերուն։ Ո՛չ ոք կը մտածէր թէ այս բաներ ինչ տպաւորութիւն կ'ընէին Վատիկանի մէջ։ Եւ այս ամեն յայցերէն ետքն է, Իտալիոյ թագաւորութեան ի պատիւ կազմակերպեալ այս ամեն հանդէսներէն ետքն է որ Գերմանիոյ կայսրն ի սէր իւր կաթոլիկ հպատակաց Վատիկան գնաց, և Պապին հետ ունեցաւ այն տեսակցութիւն որ հեռագրաց բաժնէն ծանուցուած է արդէն։ Որչափ ալ իւր կաթոլիկ հպատակները սիրաշահելու և զինուորական ծրագիրը կաթոլիկ կուսակցութեան եւս քուէարկել տալու հոգն ունենար Վիլհելմ կայսր, ամենափայլուն եղանակաւ անգամ մ'եւս հաստատեց և հռչակեց Գերմանիոյ սերտ կապակցութիւնն Իտալիոյ թագաւորութեան հետ, իբրեւ հզօր տարր մը եւրոպեան խաղաղութեան պահպանման և ստացեալ իրաւանց պաշտպանութեան և երաշխաւորութեան։ Ֆրանսա եւս հասկցաւ նորագոյն առթիւ մը թէ Իտալիան Երրեակ Նիզակակցութենէն անջատելու յոյսերը, գէթ ներկայիս համար, անիրանալի բաներ են։

ՎԻԲԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ եւս մասնակցեցաւ Իտալիոյ թագաւորին և թագուհւոյն արծաթեայ ամուսնութեան հանդէսին, այն օր իւր Բալմէրի դղեակն՝ ի Ֆլորենցա՝ շքեղապէս լուսազարդել տալով։ Ն. Վեհափառութիւն անձնապէս շատ օգուտ քաղեր է իտալեան գաւառ և պայծառ կլիմային տակ այս քանի մը շաբթուան բնակութիւնէն, և հեռագիրը ծանոյց թէ վերադարձած է Լոնտոն։

Պ. ԱՍԹՈՐ, ամերիկացի միլիոնատէրն, որոշեց իւր գործն ու բնակութիւնն Անգլիա փոխադրել։ Լոնտոնի Միջնաքաղաքին մէջ գրասենեակ բացաւ, և Ուէյնսորի արքայական անտառին մէջ մեծ կալուած մը գնեց։ Կ'ըսուի նաեւ թէ անգլիական հպատակութիւն պիտի ընդունի։ Պ. Ասթոր Նոր Աշխարհի ամենամեծ կալուածատէրներէն մին է, որ Նիւ Եորք քաղաքին զարգացումէն մեծապէս օգտուած է, իւր նախկին հողեր անհամեմատ արժէք ստացած ըլլալով։ Ասթորք քանի մը սերունդէ ի վեր հարուստ են արդէն։

ՖՐԱՆՍԱ այս պահուս քաղաքական կլիմա մը կը վայելէ։ կարծես յուլիսի մէջ են և ոչ թէ ապրիլի մէջ։ Երկու ամսէ ի վեր կաթիլ մը անձրեւ չէ տեղացած։ Երկինք պայծառ է և անամպ։ Իսկ անայլայլ միօրինակութիւն կը բերկրացնէ զբօսասէրը, բայց կը վհատեցնէ երկրագործն, որուն համար այս չորութիւն ճշմարիտ աղէտ մը հանգամանքը կ'առնու շաբաթէ ի շաբաթ։ Խոտի հունձքն արդէն կորած է։ Ցորեանք եւս վտանգեալ են յոյժ։ Եթէ քիչ օրէն անձրեւ անոնց օգնութեան չհասնի, անդարձ պիտի փճանան։ Այգիներ դեռ չեն վնասուած, բայց այնքան ծաղկած են հիմակուընէ որ կը վախցուի թէ ցուրտ գիշերուան մը մէջ չառնին։ Ի մի բան, ֆրանսական երկրագործութիւնը ծանր հոգի մէջ է։ Այս վիճակ առեւտրական ու սեղանաւորական հրապարակին վրայ եւս առանց ազդեցութեան չի կրնար մնալ։

ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ ՖՐԱՆՍԱՅԻ.— «Հարուստին դրամն աղքատին բերանը կը յոգնեցնէ» կ'ըսէ արեւելեան առածը։ Բայց ամեն բան համեմատական է այս աշխարհիս վրայ։ Ֆրանսայի գանձային անձկութիւնն ալ իւր հարստութեան համեմատական է անշուշտ։ Յայտնի է թէ նիւթացոյցի բացը գոցելու համար առաջարկեալ ծրագիրք դեռ յաջող ելք մը չունեցան։ Հանրապետութիւնը, շատ մը աղէկ գործեր մէկէն ի գլուխ հանել ուզելով, շատ մը դպրոցներ, շատ մը երկաթուղիներ, նաւահանգիստներ, քարափներ, եւն. մէկէն շինելով, տոկոսները և փոխառութիւններու ծանր բեռ մը բարդած է իւր նիւթացոյցին վրայ, եւ հիմակ հաւասարակշռել կ'աշխատի։— Ձեռնհաս տնտեսագէտ Պ. Լըրուա-Պոլիէօ իւր Էքոնոմիստ շաբաթաթերթով Ֆրանսայի գանձային կացութիւնն յոյժ չար կը գտնէ, կը պահանջէ փութացնել 4 ½ % տոկոսաբեր պետական արժեթղթերն 3 %ի իջեցումը, ժամ առաջ ձեռք բերելու համար այն գործողութենէն սպասուած շահը՝ տոկոսի տարեկան վճարմանց նուազմամբ, և հարկ անհրաժեշտ կը համարի նոր հասոյթներ ստեղծել կամ նոր տուրքեր գտնել, կամ «անխնայ խնայութիւններ» ընել, և կը գուշակէ թէ 1894ի սկիզբը մէկ միլիառէ աւելի (մէկ միլիառ 200 միլիոն Ֆր. ի) մեծ փոխառութիւն մը հանել անխուսափելի պիտի ըլլայ, Տէրութեան գիզեալ երերուն պարտքը քաղաքակշռել վերածելու համար։ Միւս կողմէ, քանի որ ընդհանուր ընտրութիւնք մօտալուտ են, իշխանութեան վրայ գտնուող կուսակցութիւնը չի համարձակիր նոր տուրք գտնելով ժողովրդային դասերը խրտչեցնել և իրեն դէմ բարկացնել։

ՊԱՐՈՆ ԱԼՊԷՐԹ ՏԸ ՌՈԹՇԻԼՏ Վիեննայի, որուն երիտասարդ և գեղանի կինը մի քանի ամիս առաջ մեռաւ քաղցկեղէ (քանսէր), 50,000 անգլ. ոսկւոյ գումար մը նուիրեց Վիեննա քաղաքին՝ այդ ահաւոր և անբուժելի հիւանդութիւնէն տառապեալ հիւանդաց յատուկ հիւանդանոց մը հաստատելու համար։

ՊԱՊԸ, Գերմանիոյ կայսեր և կայսրուհւոյն ընդ առաջ ելնելով իւր սենեկէն, զանոնք բազմեցուց Դեղին Սրահին մէջ ամպհովանւոյ մը ներքեւ, ուր իւր աթոռին յար և նման ուրիշ երկու աթոռներ եւս դնել տուած էր Կայսեր և Կայսրուհւոյն համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴՐԱՄՆԵՐ.— Եգիպտոսի ելմտական նախարարութիւնն Եգիպտոսի հանրային պարտուց վարչութեան ղրկեց 11,588 սթէրլինի արժէքով անգլ. ոսկի, որք ապօրէն միջոցներով թեթեւցուած են։ Ասոնց մէջ կային 500 հատ Ճորճ թագաւորի ոսկիներ, որք նմանապէս ընդունելի չեն այլ եւս, իրենց օրինական ծանրութիւնը կորսուած ըլլալով։ Այսչափ գումար քանի մը ամսուայ միջոցին հաւաքուած ըլլալով, Գաձէթ անգլ. թերթը կ'ըսէ թէ պակաս անգլ. ոսկիներու քանակութիւնն ա՛լ նուազած է հրապարակին վրայ։ Սովորական ծանրութենէն զրկուած անգլ. ոսկիներու շրջաբերումն Եգիպտոսի մէջ ո՛չ նուազ մեծ պատճառած էր հասարակութեան։ Ապօրինապէս պակսած ոսկիներէն զատ, Եգիպտոսի ելմտական վարչութիւնն հանրային պարտուց վարչութեան ղրկած է ուրիշ 20,000 անգլ. ոսկի, պարզապէս գործածմամբ մաշած և պակսած։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱՆԵՐ.— Ռայխստագը կը խորհրդակցի վաճառանիշերու նոր օրէնքի մը վրայ։ Էլպէրֆէլտի արմատական երեսփոխան Պ. Շմիտ, մեծ գործարանատէր ինքն եւս, առիթէն օգտուելով բողոքեց այն խստութեան դէմ որով Անգլիացիք ի գործ կը դնեն իրենց օրէնքը վաճառանիշերու վրայ, մերժելով ամեն գերման վաճառքներ որոց մարքաներն ապօրէն կը համարին։ Այսպիսի մերժելի վաճառքներ Ամերիկայի մաքսատանց կողմէ պարզապէս առաքողին կը վերադարձուին, իսկ Անգլիոյ մէջ Գերմանիայէն եկող այդպիսի ապրանքներ անողորմ կը գրաւուին յօգուտ նոյն իսկ մաքսային պաշտօնէից, անոնց եռանդը սրելու համար, որպէս զի անընդունելի մարքաներով վաճառքներ ներս չմտցնեն։ Անգլիացիք այնքան խստապահանջ են որ նոյն իսկ պաշտօնական ամենաբարձր շրջանակներու մէջ գերմանական ապրանքներու գործածման կը հակառակին։ Այսպիսի անազնիւ վարմունքի դէմ գերմանական ճարտարութիւնը պաշտպանելու չկայ ուրիշ միջոց բայց եթէ փոխադարձութիւն ընել, ըստ սկզբան՝ «Ակն ընդ ական և ատամն ընդ ատաման»։ Կառավարութեան կողմէ պատասխանեցաւ այս գործարանատիրոջ թէ Անգլիոյ մէջ ի գործ դրուածին չափ մանրախնդիր քննութիւն օտար ապրանաց վրայ՝ անկարելի է Գերմանիոյ մէջ, և թէ ո՛չ միայն գերմանական այլ և ֆրանսական և իտալական ապրանաց մասին Անգլիացիք նոյն խստութիւնն ի գործ կը դնեն արդէն։ Իւր ներկայած ծրագրով, կառավարութիւնն աստիճան մը աւելի կ'ուզէ պաշտպանել գերման արհեստագործութեան շահերն օտար անկանոն մրցման դէմ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Transilvania Steel Cie. պողպատի ընկերութեան չորս միլիոն տոլար պարտքով սնանկացած ըլլալը կը հեռագրուի Ֆիլատելֆիայէ։ 4,400 բանուոր կ'աշխատցնէր։

Պ. ԿԻՐՍ որ բաւական հիւանդ էր ժամանակէ մ'ի վեր, իւր պաշտօնին չվերադարձած քանի մը շաբաթ եւս պիտի անցունէ Ֆինլանտիոյ զով քաղաքի մը մէջ։

ՔՈՆԹՈՒԱՌ ՆԱՍԻՕՆԱԼ Տ'ԷՍՔՈՆԹԻ բաժնետիրաց ընդհանուր ժողովոյն մէջ հաշիւք միաձայն վաւերացան, և նոր բաժիններուն վրայ 6.25 Ֆր. ի շահ մը քուէարկեցաւ, որ ըսել է 5 առ 100։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (128)

Է. ՌԻՇՊՈՒՐԿ ԵՒ Է. ԼԻՕՆԷ

ԲԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Պատասխան չառաւ։ Սենեակին մէջտեղը, հեծկլտանքն ու խորդիւնները կը շարունակէին։ Ա՛լ ուշադրութիւն չըրաւ անոնց, իր աղջկան վրայ միայն կը մտածէր։

—Ներս, Ներս, ո՞ւր ես, հարցուց նորէն։

Դարձեալ պատասխան չի կայ։ Բայց կարծեց լսել խուլ, խղդուկ կոծ մը, միեւնոյն ժամանակ ոտքի ծանր չչուկ մը որ կը հեռանար։ Բան մը չէր գիտեր, բան մը չէր կրնար գուշակել· բայց զգաց որ սիրտն անձկութեամբ կը համակուէր· կարծեց թէ արիւնը կը սառէր իր երակներուն մէջ· վախցա՜ւ...։ Դրան մօտն էր, ուզեց բանալ զայն։ Անկարելի։ Ներսէն բանալիով գոցուած էր։ Պատին երկայնութեամբը գնաց և խուցին դրան կողմն ուղղուեցաւ։ Ան ալ գոց էր։ Ա՛լ անկարելի էր տարակուսիլ· աղջիկը բռնութեամբ դուրս հանած էին սենեակէն և հոն փակած, բանտարկած էին զայն։ Ի՞նչ նպատակով։ Յայտնապէս արգիլելու համար զինքը որ չպաշտպանէ իր աղջիկը։ Բայց այն ատեն, չարի՞ք կուզէին ուրեմն անոր։ Ի՞նչ վտանգ կը սպառնար Ջիթելլաին։ Այս մտածումներ իր ուղեղէն կ'անցնէին փայլակի պէս։ Արիւնն ուժգնակի բախեցաւ քունքերուն, քրտինքի ցուրտ կաթիլներ թրջեցին ճակատը, ականջները կը դնչէին։ սարսռաց սա մտածումէն ալ թէ նորէն պիտի խենդենար։

Առաջին դրան վազեց և ուզեց խորտակել զայն։ Անօգուտ ջանքեր· թանձր և ամուր էր· հազիւ յաջողեցաւ ճարճատեցնել տախտակներն իրենց յօդերէն։ Պատուհանը վազեց՝ բակը ցատկելու դիտումով։ Ճակատը երկաթէ ձողերուն զարնուեցաւ։ Յետս ընկրկեցաւ յուսաբեկ ճիչ մը արձակելով։

Մեծ աղմուկ մը, որ մէկէնիմէկ յառաջ եկաւ տունին մէջ, իր բոլոր ուշադրութիւնը գրաւեց։ Իր մօտ, կռիւը դադրած էր· լռութիւնը կը տիրէր կապոյտ սենեակին մէջ։ Այս բան չէր զբաղեցուներ զինքը· բոլորովին մոռցած էր Բիէռ Թեռասէնն ու անոր աղջիկը։

ԼԴ

ՊԱՏԻԺՆԵՐԸ

Մինչ Էնրեւիա կը մարտնչէր իր հօր հետ, Պարթոլոմէօ և Բիէ-տը-Ֆէռ, աղմուկին վազելով, ցոփուհիին սենեակը խուժեցին։ Խուցին դռնէն, Իտալացին ակնարկը սեւեռեց կապոյտ սենեկին մէջ։ Տեսաւ նախկին նոտարը որ ծունգերուն վրայ կը քաշկռտուէր և Էնրեւիա կոպտաբար զայն կը հրէր իր ոտքովը։

Սենեկին միւս անկիւնը, դրան մօտ, տեսաւ նաեւ Ջիթելլան, պատին կրթնած, անշարժ։ Այն ատեն զարշելի ժպիտ մը սահեցաւ շրթներուն վրայէն։ Ցանցագործութիւնը խորհուրդ կու տար իրեն օգուտ քաղել կացութենէն· գաղափար մը ունեցաւ։ Գոցեց խուցին դուռը, նշան բրաւ Բիէ-տը-Ֆէռին որ իրեն հետեւի և գնաց կամաց մը բանալ կապոյտ սենեկին դուռը։ Ջիթելլա տեղէն չէր շարժած։ Պարթոլոմէօ անոր վրայ նետուեցաւ, բազուկներովը շրջապատեց, վեր վերցուց և դուրս ելաւ սենեակէն։ Խեղճ աղջիկը հազիւ ժամանակ ունեցաւ աղաղակ մը արձակելու, զոր հայրը լսած էր· կտոր մը թանձր կերպասով անմիջապէս պլլեց անոր գլուխը։

Մինչ աւազակը կը տանէր իր որսը, Բիէ-տը-Ֆէռ, իր հրամանով, նորէն կը գոցէր դուռը՝ կղպանքին բանալին երկիցս դարձնելով։

Այն սենեակին մէջ ուր Իտալացին առանձնացաւ՝ ի գործ դնելու համար երկար ատենէ ի վեր յղացած զզուելի գաղափարը, լոյս կար։ Բազմոցի մը վրայ դրաւ Ջիթելլան և վազեց գոցեց դուռը։

Ինքզինքն ազատ զգալով, մանկամարդ աղջիկը ոտքի ելաւ մէկդի նետելով վզպանը որ կը ծածկէր իր գլուխն ու երեսը։ Բայց, իսկոյն, յետս ընկրկեցաւ սոսկմամբ ճանչնալով Պարթոլոմէօի ծամածուռ և պղծագութ դէմքը։

—Ա՛հ, ա՛հ, Ջիթելլա, ըսաւ հրէշը հեգնութեամբ, այս անգամ ձեռքէս չպիտի փախչիս։

—Վա՛յ, մարդասպա՛ն, գոչեց Ջիթելլա։

—Երկու անպիտան բառեր այդքան սիրուն բերնի մը մէ՛ջ, ըսաւ հեգնօրէն։

Եւ անոր վրայ քալեց։

—Մի՛ մօտենար ինծի, մի՛ մօտենար, բացագանչեց Ջիթելլա նորէն ընկրկելով։

—Օ՛հ, յարեց ոճրագործը սուր ձայնով, ա՛լ քեզ չպիտի խօսիմ սիրոյս վրայ զոր դուն արհամարհեցիր։ Սէրս խեղդեցի սրտիս մէջ· ատելութիւն միայն կայ հոն... մէկ կիրք միայն ունիմ... վրիժառութիւն։

—Թշուառակա՛ն, ի՞նչ կուզես ինէ։

Պարթոլոմէօի աչուըներէն բոցեր ժայթքեցին գազանի։ Դիւային ծիծաղ մը ունեցաւ։

—Իմ ուզածս, պատասխանեց, չը գուշակեցի՞ր, Ջիթելլա։ Կուզեմ որ այս տունէն դուրս ելնես արատաւոր... կուզեմ անպատւուած դարձունել քեզ նշանածիդ, քու տ'Ալլիէռա կոմսիդ որուն կը զարշիմ...

—Անամօ՛թ, գոչեց Ջիթելլա սոսկումէ սարսռալով, լաւ է որ սպաննես զիս...։

Մէկ ոստումով Հէթչը անոր վրայ նետուեցաւ և ուժգնօրէն սեղմեց զայն։ Մանկամարդ աղջիկը մոլեգնութեամբ, տեսակ մը վայրագ կորովով կ'ոգորէր, սուր, յուսահատ ճիչեր արձակելով։

—Դուն իմ վրիժառութիւնս ես, կ'ըսէր աւազակը խուլ ձայնով։

Եւ, հակառակ անոր ընդդիմութեան, կը քաշէր կը տանէր զայն։ Ջիթելլան երեսին վրայ կը զգար աւազակին կիզիչ շունչը։ Սոսկալու համար որ գլուխն հեռու բռնէ, մանկամարդ աղջիկը բոլոր ուժովը կը զարնէր անոր քիթին բերնին։ Պարթոլոմէօ կը մռնչէր աւելի կատաղութենէ քան ցաւէ, խեղճ աղջիկը կը շարունակէր գոչել·

—Հա՛յր իմ, հա՛յր իմ, հասիր... օգնութի՛ւն։

Այն պահուն երբ թշուառականը կը յաջողէր չքացունել անոր շարժումները, բուռն բախում մը թնդաց դրան դէմ· երկրորդ հարուած մը յաջորդեց, յետոյ ուրիշ մը, յետոյ ուրիշ մըն ալ։

Պարթոլոմէօ ոտքի ելած էր, սոսկումէ տժգոյն։ Բռնեց մանկամարդ աղջիկը, մինչեւ սենեկին խորը քաշեց տարաւ եւ, դաշոյն ի ձեռին, սպասեց։

Վերջին բախումէ մը, առաջիններէն աւելի զօրաւոր, դուռը շառաչմամբ խորտակեցաւ։ Սեմին վրայ երկու մարդեր երեւցան ռէվօլվէրով զինեալ։

Ջիթելլա ուրախութեան աղաղակ մը արձակեց ճանչնալով յանձին այս մարդոց միոյն տ'Ալլիէռա կոմսը։ Միւսը Էմմանուէլ Տարսէն էր։ Նոյն պահուն, տ'Օրքա և Ռօսթան կոմսը զբաղած էին Բիէ-տը-Ֆէռը կաշկանդելու։

Մանկամարդ աղջիկը ուզեց իր ազատիչներուն քով վազել· բայց Իտալացին արգիլեց զայն՝ մազերէն բռնելով։

—Եթէ քայլ մը առնէք, գոչեց Պարթոլոմէօ իր զինեալ բազուկը վերցունելով Ջիթելլային գլխուն վրայ, դաշոյնս կոկորդը կը մխեմ։

Անհիմն սպառնալիք մը չէր այս· երկու երիտասարդներն հասկցան։ Կեցան ինչ ընելնին չգիտնալով· կը դողային տեսնելով մանկամարդ աղջկան սպանուիլը իրենց աչքին առջեւ։ Բարկութիւնն ու երկիւղը կը սեղմէին կոմսին կոկորդը։ Ի՞նչ պիտի ընէին։ Մարսէլ անկարող էր գաղափար մը ունենալու հանդէպ կացութեան մը որ տակնուվրայ կ'ընէր իր բովանդակ էութիւնն, կը դղրդէր իր միտքը։ Էմմանուէլ, մասնակից ըլլալով հանդերձ կոմսին անձկութիւններուն և սոսկումին, կը պահէր իր պաղարիւնն և բնաւ չէր կորսնցուներ խելքը։

Հիմակ բացատրենք թէ ինչպէս չորս երիտասարդները յաջողած էին մտնել Էնրեւիայի տունը։

Էլիզապէթ հետեւած էր կրօնաւորուհին և Ջիթելլային՝ մինչեւ Պաթինեոլ։ Տեսնելէ ետք երկուքին ալ Էնրեւիային տունը մտնելը, մտածեց թէ ի՛նչ ընելու էր։ Երկու բան միայն գտաւ· երթալ անմիջապէս իմաց տալ իր տիրուհիին, կամ ի դէտ կենալ սպասելով նոր դէպքերու։ Այս վերջին որոշումը տուաւ։

Սա բաւական արդարամիտ մտածում ունեցած էր թէ կրօնաւորուհին, իր պաշտօնը լրացուցած ըլլալով, պիտի ճամբուէր Էնրեւիայէն։

Մտածելով թէ շուտով դուրս պիտի ելնէր ան, կ'ըսէր ինքնին·

—Անոր քովը պիտի երթամ և պիտի կրնամ խօսեցունել զայն։ Պէտք է գիտնամ թէ ինչ տեղի պիտի ունենայ Էնրեւիային տունը։

Սակայն, կառքը որ բերած էր կրօնաւորուհին և Ջիթելլան, ելաւ գնաց, բան մը որ շատ զարմացուց Էլիզապէթը։ Այն ատեն տունին մօտեցաւ և կեցաւ դէմ դէմ ալ երկաթեղէններու խանութին առջեւ, հետաքրքրութեամբ նայիլ կեղծելով ապակիին ետին նետուած զանազան առարկաներուն։

(Շարունակելի)

ՀԱՊԷՇԱՍՏԱՆ.—Նովոյէ Վրէմիա կը գրէ թէ օրթոտոքս Տէրութիւն մը միայն կարող է իրական ազդեցութիւն ի գործ դնել Հապէշաստանի մէջ։ Կը յիշեցնէ Ռուսիոյ եւ Հապէշաստանի կրօնակցութիւնն, եւ կը ցաւի որ զրկուած ռուսական ամէն խումբեր անպաշտպան կը մնան Հապէշաստանի ներսերը, ծովեզերայ վրայ յենակէտ մը չգտնելնուն համար։ Կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի համար շահաւոր կրնայ ըլլալ Կարմիր Ծովու հարաւակողմը բարեկամ ազգի մը հաստատումը, Թաճուրայէ ի ծիպութի ծովախորշին եզերաց մէկ մասին վրայ հովանաւորութեան իրաւունքը թողլով Ռուսիոյ։ Ֆրանսա, թէեւ բարեկամ Ռուսիոյ, բայց այս մասին ցարդ ո՛ եւ է գիջում ըրած չէ Ռուսիոյ։ Իտալիոյ թեւարկութիւնն Հապէշաստանի վրայ՝ Մենելիք թագաւորին կողմէ լիովին ընդունուած չէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Գեր. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեան՝ ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի, երէկ Դատական Նախարարութեան պաշտօնատունը գնաց եւ, ի բացակայութեան Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի, տեսակցեցաւ կրօնական գործոց տեսուչ Ջէվտէր պէյի հետ։

Քաղաքական Ժողովոյ անդամ Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Աղնաւորեան, որուն յանձնուած էր Պատրիարքարանի շէնքին վերաշինութեան վերաբերեալ ճարտարապետական տեղեկագիրն ի քննութիւն, իւր տեղեկագիրը տուած ըլլալով, նկատողութեան պիտի առնուի Քաղաքական Ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յատուկ գրով մը վաւերացուցած է Արժ. Արիստակէս քահանայ Ծիրմէճեանի ընտրութիւնն յՄավերեցութեան Մայր եկեղեցւոյ, փոխանակ Արժ. Տ. Եղիշէ քահանայի, որ հրաժարած է։

Թիֆլիզի Թերթերէն.

Մեզ հաղորդում են, որ Սեդրակեան Արիստակէս եպիսկոպոսը մնում է Թիֆլիսում Ներսիսեան դպրանոցի համար հոգաբարձուներ ընտրելու համար։

Ցայտնի է, որ Կաթողիկոսի մահուան պատճառով Ներսիսեան դպրանոցի հոգաբարձութեան ընտրութիւնն կարելի չեղաւ կատարել։

— Բաթումի լրագիրը արտատպել էր մի լուր, որ Մցխեթայեան հայ եկեղեցու Մամասախլիսեանցը Մցխեթում յանդգնութիւն է ունեցել։ Եղելութիւնը ճիշդ է, բայց սխալն այն է, որ Մամասախլիսեանցը ո՛չ թէ Մցխեթեցի է եւ Մցխեթումն է դասնափոխ եղել, այլ նա Ախալքալաք գիւղացի է եւ Կալթախսեւ գիւղումն է ընդունել յանդգնութիւնը մի վրացի այրի կնոջ վրայ, եւ դաւանութիւնը փոխելու պայմանով պսակուել։

— Գանձակից. «Օրերս վախճանուեց տեղացի զինուորական ատաղձագործ Մատաթ Ն. Մելիքեանը, որի հանգուցեալի այրին իւր ամուսնու յիշատակը յարգելու համար, Ս. Լուսաւորիչ եկեղ. դպրոցին նուիրեց 400 րուբլի, Նորաշէն թաղի եկեղ. դպրոցին 100 ր., 50 ր. աղքատներին բաժանելու համար. իսկ 50 ր. Մուռուտ գիւղի եկեղեցուն։

— Մոսկուայից. «Ասում են, որ Մոսկուա է գալու երգիչ Պ. Շահրամեանը։ Նոյնպէս սպասում են Պետերբուրգից երիտասարդ ջութակահար Պ. Նալբանդեանին։ Սա, ինչպէս լսել ենք, մասնակցելու է յօգուտ սովեալների լինելիք նուագահանդէսին, որը սարքում են ուսանողները։

«Երկու ռուս ուսանողներ էլ, Իւրի Վիսելովսկի եւ Պրոպպեր—տեղիս հայ օրիորդների եւ երիտասարդների մասնակցութեամբ տալու են մի ներկայացում, ռուսերէն լեզուով—յօգուտ հայոց վարժարանների դրամարանների։

«Գովելի եւ խրախուսանքի արժանի ձեռնարկութիւն։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Բերայի եւ Ֆերիգիւղի միացեալ Թաղից Ս. Նիկողայոսի Մատակարարութեան միամեայ հաշուեցոյցն, 1892 Յունվար 1էն մինչ ցվերջ դեկտեմբերի նոյն տարւոյ ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած եւ անոր յար եւ նման մի օրինակը Բերայի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ բակին կախուած է ի տես Թաղեցւոց։

Տնտեսական Խորհուրդն, այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ Թաղի պատուարժան ազգայնոց, որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ՝ եթէ որ եւ է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ որ եւ է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

15 Ապրիլ 1893

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
17 Ապրիլ 1893

Մասիսի վաղուան թիւը կը պարունակէ Ֆրանսայի արդի մեծագոյն բանաստեղծին՝ ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԿՈՊԷԻ պատկերը։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԸ ՈՒ ՀԻՆԸ [Խմբագրական]	ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ
ՊԱՏՐԱՆՔ (քերթուած)	ԹՈՎՄԱՍ ԹԷՐԶԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔ (Անտիպ Նամակ)	ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ
ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ (Իմ դպրոցական կեանքէն)	Կ. Ս. ԽՈՒԹՈՒՋԵԱՆ
ՄԵՐ ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑԸ	ՀՐԱՆԴ
ՕՏԵԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ (Շարունակութիւն Օրագրին)	ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
ՄԵՐ ՊԱՏԿԵՐԸ [Ֆրանսուա Կոբէ]	Գ. ԶՕՀՐԱՊ
ՔԱԽԱՐԱՆ (Քերթուած Ֆրանսուա Կոբէի) Թարգմ.	Ս. Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԲԱՑԱՏՐՈՒԱԾ ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ	ՏԻՐԱՆ ՉԷԼԻԿԵԱՆ
ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ	Գին ՔԱՌՍՈՒՆ փարայ

Ատաբազարէն կը գրեն մեզ.

Պատ. Աղեքսանդր Ճէճիզեան, եղբայր բրոֆէսէօռ Յակոբոս Ճէճիզեանի, որ գրեթէ երեսուն եւ հինգ տարիէ ի վեր գործունեայ հովիւն էր Ատաբազարի բողոքական եկեղեցւոյն, մեռաւ անցեալ ուրբաթ գիշեր յետ երկարատեւ հիւանդութեան։ Յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւոր կերպիւ կատարուեցաւ կիրակէ, կէս օրէն վերջ։ Գրեթէ ամբողջ քաղաքն, ո՛չ միայն հայ հասարակութիւնն, այլ նաեւ Թուրքք եւ յոյնք փութացած էին մասնակից լինել այս յուղարկաւորութեան։ Հանգուցեալը կը թողու բազմանդամ ընտանիք մը։ Իւր որդիներէն երկուքն ընթացաւարտ են Ռոպերդեան վարժարանի, եւ մին ալ իւր ընթացքը կաւարտէ հոն այս տարի։ Ռոպերթեանի սոյն նախկին սաներէն մին այժմ աստուածաբանութիւն կուսանի Էտինպուրկի մէջ, եւ հոն իւր ուսանող վայելած յաջողութիւններն արդէն յիշատակուած էին Արեւելքի մէջ։

Յ. Վարդանեան, Յակոբեան Եղբարք եւ տիկին Վիրժին Պէնկլեան իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամեն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ԷԼՊԻՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին եւ այս առթիւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին։

Ծաղիկ շաբաթաթերթի վաղուան թիւը կը պարունակէ հետեւեալները.

Առաջնորդող յօդուած. Հրաւէր Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ.—Կոտակ ՆԷԼԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ.—Կարզաղելի Հաշիւ մը Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ.—Այս խընդալը գեշ կ'ազդէ Ա. ***.—Ապրիլի նուագներ «բանաստեղծութիւն», ԵՒՏԻՔԻԷ.—Երանոս Ախպար կամ Յաղթաբեար վարժապետը, Դ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ.—Մանկավարժական նամականի, Թէ ինչ պիտի ըլլայ աղջկան դիրքը, ՍԵԴՐԱԿ.—Կարծիքներ, Ս. ՊԱՊԻԿԵԱՆ.—Խօսակցութիւն բժշկին, Յ. Թ. ՀԻՆՏԼԵԱՆ.—Ծաղկանց լեզու Ս. Գ.—Մեր Հորիզոնէն դուրս, Դ. ՊԻՊԵՐԵԱՆ.

Ծաղիկի տարեկան բաժանորդագինն է 50 դրուշ։ Դիմել առ Տնօրէն-Հրատարակիչ Յ. Գ. Փափազեան, Կ. Պոլիս Պահճէ-Գաբու, Շէյխ-Իւլ-Իսլամ խան։

Հատը 40 փարա

Թիւ 553

Ծնորհին չուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Իսլահ երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բերայի ոստիկանաց ժողովին Նախագահ Հասան էֆէնտիի։

Ականակուռ Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ծօծորի վեհապետ Ապտուլլա խանի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ՝ նորա հօրեղբօրորդւոյն Մէհմէտ Խասադաֆի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ծօծորի վեհապետին թիկնապահ եւ զինուորաց հրամանատար Բրայթէն հարիւրապետին։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ծօծորի վեհապետին բժիշկ Ցօքթ. Լայթէնկէլի եւ երրորդ կարգի Մէճիտիյէ քարտուղար Մինչի Գասըմի։

Ի ՆԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ.—Դատական, Ներքին գործոց, Ելմտական եւ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարներն երէկ կայս. պալատ երթալով ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Աւստրիական ու հելլենական դեսպաններն եւ պուլկարական գործակատար Պ. Տիմիթրոֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին եւ Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՄԱԼԻՅԷԻ մէջ կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ընդ Նախագահութեամբ Նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի եւ ելմտական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԻԹԹԻԽԱՐԻ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Պայրամի առաջին օրը շնորհաւորական արարողութենէն առաջ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իւր ներկայութեամբ ընդունիլ Սպարապետ Բարձր. Րիզա փաշան։ Ն. Վեհափառութիւն իւր բարձր գոհունակութիւնը յայտնեց Րիզա փաշայի մատուցած հաւատարիմ ու բարեաց ծառայութեանցը համար եւ իւր իսկ ձեռօք նորա կուրծքէն կախեց Իֆթիխարի ականակուռ պատուանշանը զոր հաստատած է Սուլթան Մէճիտ կայսրը։

ՀՌՈՄ ուղեւորող օսմանեան պատուիրակութիւնն, որ կայս. Թուղթ յանձնելու Պրէնսիպիէն ճամբայ ելած էր, վաղը կամ կիրակի առաւօտ մայրաքաղաքս կ'ապասուի։

Հասան Ֆէհմի փաշա կը բերէ Իտալիոյ թագաւորին մէկ ինքնագիր նամակը, որով Ն. Վեհափառութիւն շնորհակալութիւն կը յայտնէ Վեհ. Սուլթանի կողմէ իրեն ուղղուած շնորհաւորական գրոյն համար։

ԳՐԱՏՈՒՆ.—Վեհ. Սուլթանը հրամայած է գրատուն մը կառուցանել ի Բ. Դուռն եւ բոլոր ծախքերը վճարել կայս. անձնական գանձէն։ Այդ գրատունն պիտի կառուցուի Բ. Դրան մզկիթին մօտ գտնուած դրան հիւսիսային կողմը, Բարտէսն ու յատակաձեւը Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ Բաղաքապետութեան ղրկուելով՝ հրամայուած է շինութեանը համար հարկ եղած նուազուրդը փութով կատարել։ Քաղաքապետութիւնն եւս ըստ այնմ պէտք եղածն ի գործ դրած եւ նուազուրդի վերջին գինը մնացած է Գօսթի Գալֆայի վրայ։ Շինութիւնը պիտի սկսի մէկ քանի օրէն։

Գրատան մէջ պիտի դրուին՝ Վեհ. Սուլթանի գահակալութենէն ցայսօր հրատարակեալ եւ սյսուհետեւ հրատարակելի ընտիր գրեանք։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ օրինաց յաւելուածին 8րդ յօդուածին տեղ հետեւեալ յօդուածը գրուած է, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով.

Իւրաքանչիւր առեւտրական դատարան, որ մէկ ժողովէ կը բաղկանայ, պիտի ունենայ նախագահ մը, երկու մնայուն եւ երկուք ալ ասժամեայ անդամներ, որոց իւրաքանչիւրը խորհրդակցութեանց պաշտօն բուէ պիտի ունենան։

30 Րամազան 1310
5 Ապրիլ 1309

ԷՐԻԿԱԾԱՐԺ.—Բաքքերդի կուսակալութիւնը ապրիլ 13 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ Մալաթիոյ ու Հիւսնիմանսուրի մէջ ցարդ երկրաշարժի թեթեւ ցնցմունք կզգացուին երեմեակի, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։ Նահանգին միւս կողմերուն մէջ ո եւ է դէպք չէ պատահած։

ՎԻՆԷԸ դէր-ծովակալն, հրամանատար Միջերկրականի ֆրանսական նաւատորմին, իւր հետեւորդ սպայից ու կայս. թիկնապահ Ճէլալ փաշայի ու Բէնան պէյի հետ երէկ այցելեցին Պոլսոյ նշանաւոր վայրերն եւ յետոյ Եյուպի կողմերը պտոյտ մը կատարեցին։

Երէկ միջօրէին ֆրանսական դեսպանատան մէջ նեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ դէր ծովակալին ու գլխաւոր սպայից։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպօն դէր-ծովակալին ներկայացուց ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները։

Վինէը դէր-ծովակալն ու սպայք այսօր ներկայ պիտի գտնուին Սէլամլըքի արարողութեան։

—Դէր-ծովակալ Վինէը երէկ օտար տէրութեանց դեսպանատուններն երթալով իւր այցետոմսը թողուց։

— Ռուսական դեսպանատան պահակ շոգենաւին մէջ երէկ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ ֆրանսացի երեսունի չափ սպայից։ Սեղանէն յետոյ, այդ շոգենաւն ու ֆրանսական դեսպանատան պահակ շոգենաւն, յորում կը գտնուէին սեղանին ներկայ գտնուող ֆրանսացի սպայք, Վոսփորի մէջ պտոյտ մը կատարեցին։ Ի դարձին, ֆրանսական դեսպանատան պահակ շոգենաւին մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ ռուս սպայից։

— Թօ—ը չըլէն մարտանաւը 95 մետր երկայնութիւն, 8.50 մետր լայնութիւն եւ 5.30 մետր խորութիւն ունի։ Մեքենայն 6600 ձիու ոյժ ունի եւ ժամը 22 մղոն արագութիւն։ Մարտանաւին մէջ կան թօրբիլ արձակող չորս խողովակներ ինչպէս նաեւ տասն երկու թնդանօթներ։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ տեղացած յորդառատ անձրեւներէն Անտիոքի շրջակայ 17 գիւղերու արտօրայք ողողուեր եւ հունձքերը վնասուեր են։ Ճիսրը Շուղուր գաւառակին մէջ 48 ժամ անընդհատ անձրեւ տեղալով՝ հարիւրի չափ տուներ ու խանութներ մասամբ փլեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։ Շրջակայից մէջ եւս բաւական վնասներ եղեր են ու անասնոց կորուստ պատահեր է։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Խառն Ժողովոյ նոյրնտիր անդամներէն Շիշմանօղլու Քօսթաքի եւ Քօսթաքի Անթիբաս էֆէնտիք հրաժարած ըլլալով, անոնց տեղ նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։

Սէլանիկի Մետրապոլիտ Տ. Սոֆրոնիօս ծերութեան պատճառաւ հրաժարած է եւ Այնօրօզ պիտի երթայ իւր կենաց մնացեալ մասը վանքի մը մէջ անցունելու։

ՇԻՐՔԱՆՕԵՆ ապրիլ 15 թուականաւ կը հեռագրեն թէ տեղւոյն Արուեստահանդէսին օսմանեան գոմէսէր Հաքքը պէյ նոյն իրիկունը Շեքակօ ժամանեւ եւ ընդունուեր է երկրորդ գոմիսէր Փախրի պէյի, օսմանեան հիւպատոսին եւ Օսմ. նպաստակաց կողմէ։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատենի առեւտրական ճիւղին առաւօտները ժամ 5էն բացուելով, ժամ 6էն դատավարութեանց պիտի սկսի։

ՆՂԵՈՆԱՀԱՏ ատեանը տասնեհինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Բէլ Սիւլէյման անուն Չըրքանկեր մը, որ Աճէմ անուն նաւաստին սպաննած էր ի Ղալաթիա։

—Նոյն ատեանն երէկ դատեց հեյլեւնացի Քօսթի Սթաթի ու Անտօն անուն անձերն, որք ինքնեւ դրամանենգ ամբաստանուած էին։ Ասոնցմէ Սթաթի ի բացակայութեան դատուեցաւ։ Քօսթի ու Սթաթի դատապարտուեցան տասնական տարուան շղթայակապ աշխատութեան, իսկ Անտօն անպարտ արձակուեցաւ։

ԲՈՒՐԳԻ ԽՆԴՐԱՆՔ.—Ամերիկայէն մեծաքանակ բուրդի գնման յանձնարարութիւնք եղած են ի Թուրքիա։ Նախընթաց օր մեկնող Ֆրէզինէի շոգենաւով 2000 հակ ղրկուեցաւ։

ՔԱԶԼԸ-ՉԷՇՄԷ.—Մոնիթէօռ կը հաղորդէ թէ, Քաղաքապետութիւնն հարկ եղած նախապատրաստական քննութիւնները կատարել կուտայ կոյուղիներ հաստատելու համար ի Քազլը-Չէշմէ, ուր կը գտնուին երկու հիւանդանոցք եւ օսմ. մանարանը։ 4000 ոսկւոյ ծախքի մը կը կարօտի կոյուղիներու հաստատութիւնը։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ մէջ առողջապահական միայուն յանձնաժողով մը կազմուած է ուտելիքները, ըմպելիքները, դեղերը քննելով հանրային առողջապահութեան վրայ հսկելու համար։

ԳԱՍԹԱՄՈՒՆԻԻ Ագչէշէհր գաւառակին մէջ անցեալներն ինֆլուէնցա երեւան ելնելով մէկ քանի մահեր պատահեր են, սակայն հիւանդութիւնն երթալով թեթեւցած է եւ մահ չպատահիր։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Քեազըթխանէի գիւղին մօտ նախընթաց օր մարդու դիակ մը գտնուած է հետեւեալ պարագայից մէջ։ Բերայի յոյն վարժարանի մը աշակերտք, որք նոյն օրն այդ կողմը պտոյտի գնացած էին իրենց ուսուցիչներուն հետ, խրամատի մը մէջ մարդու դիակ մը տեսեր եւ իմաց տուեր են իրենց ուսուցիչներուն, որք խնդիրը հաղորդեր են տեղւոյն ոստիկանաց։ Ոստիկանք դիակին գտնուած տեղն երթալով եւ քննութիւններ կատարելով անմիջապէս տեղեկագրեր են Պէշիքթաշի ոստիկանութեան։ Երէկ առաւօտ ոստիկանութեան պաշտօնեայք եւ Բերայի ոստիկանութեան բժիշկները դէպքին վայրն երթալով քննութեան ձեռնարկած են։ Դիակին վրան խուզարկուելով կնիք մը գտնուած է, ուսկից հասկցուած է թէ Էրզրումցի Հիւսնի անուն մարդ մ'է։ Գրպանէն թուղթեր գտնուած են, որոց վրայ մէկ քանի բառեր եւ ծանօթութիւններ գրուած էին։

Դանկը ջախջախուած էր հաւանօրէն գնդաձեւ առարկայի մը հարուածով։ Ձախ ականջին ու ծնօտին մէջտեղը դաշյնով բացուած լայն վէրք մը կար ինչպէս նաեւ մարմնոյն այլ եւ այլ մասերուն վրայ դաշոյնի փոքր վէրքեր։ Դիակին գտնուած տեղէն մինչեւ մօտակայ ջուրի մեքենայի մը մօտ ոտքի հետքեր նշմարուելով, հասկցուած է թէ ոճիրը այդ մեքենային մօտ գործուած եւ դիակն այժմու գտնուած տեղը բերուած է։ Դիակին արդի վիճակին նայելով կերեւի թէ ոճիրն ութ-տասն օր առաջ կատարուած է։ Սպանեալն 30-35 տարեկան մարդ մ'է։

—Պոլսոյ Ֆաթիհ Թաղին մէջ աղջի իրիկունը սրընթաց արշաւող հեծեալ մը հինգ տարեկան աղջիկ մը կոխոտեց։ Աղջիկը մարմնոյն մէկ քանի տեղերէն վիրաւորուեցաւ։

—Նախընթաց օր ի Սկիւտար կին մը իւր տան պարտէզին մէջ ճերմակեղէն չորցնելու պահուն, կիցը գտնուած տան մը պատը փլաւ։ Կինը թէեւ վտանգակաց ներքեւ մնաց, սակայն անմիջապէս ազատուեցաւ։

—Պոլսոյ Ֆաթիհ Թաղին մէջ խարխուլ տան մը մէկ սենեակին առաստաղը փլաւ եւ մէջը գտնուող երեք մարդեր տակը մնացին։ Անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցան։ Այդ մարդիկ նոյն տան շինուածանիւթերը ծախու առած էին եւ մաս առ մաս կը փլցնէին։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տ.

Պատիւ ունիմ զեկուցանել ձեզ թէ առեւտրական ներկայացուցչի եւ յանձնակատարութեան զրասենեակ մը հաստատած եմ

Վ. ԴԱԼԱՔՃԵԱՆ

ընկերական անունով, որ միմիայն ֆրանսական առեւտրական տուներն ու գործարանները յաջողապէս արժանաւորապէս եւ ջանադրաբար ներկայացնելու պիտի աշխատի։

Կը յուսամ թէ պատիւ պիտի ընէք ձեր վստահութիւնն ընծայել ինծ եւ ուշադրութեան առնուլ ստորագրութիւնս որի ստորեւ։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր, յարգանացս հաւաստիքն։ Վ. ԴԱԼԱՔՃԵԱՆ

Զարմարճըլար, Մուրատեան խան Պոլիս

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Այս աւուր չորրորդ էջին մէջ կը հրատարակենք Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւուց երթեւեկութեան նոր ժամանակացոյցը, Կիրակնօրեայ ժամանակացոյցն ալ փաղուան թերթով։

ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՌ

Այս գիշեր Ե. ներկայացում Սառա Պէռնառի։ Պիտի ներկայացուի ԴԱՐԲՆՈՑԱՊԵՏԸ (Le maître de forges) թատերգութիւն 5 արարուածով, Ժորժ Օնէի ծանօթ վէպէն քաղուած։

Մեծանուն դերասանուհին ցոյցէկները կայցելէ Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։ Երէկ ճաշի հրաւիրուած էր ֆրանսական Թրարսալ մարտանաւուն մէջ։

Սառա Պէռնառ իր վերջին երկու ներկայացումները կուտայ վաղը եւ կիրակի գիշեր, ՖՐԱՆՍԻՑՍՕՆ եւ ՖՐՈՒ-ՖՐՈՒ, եւ երկուշաբթի օրը իր խումբին հետ կը մեկնի մայրաքաղաքէս Լոյտի Մէսսաժըրի շոգենաւով ի Պիրէոն։ Զորս ներկայացում պիտի տայ Աթէնքի մէջ։

Երէկ գիշեր, սովորականէն աւելի բազմաթիւ էին հանդիսականները՝ Ադրիէնն Լըքուվրէօրի ներկայացման։

ԹԷՓԷ-ՊԱՇԸՐ ՊԱՐՏԷԶԸ

Թէփէ-Պաշըի թաղապետական պարտէզի Տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ մեզ, թէ այսուհետեւ, ամեն կիրակի, երբ օդը ներէ, նուագածուաց խումբ մը պիտի նուագէ պարտէզին մէջ, իւր ժամ $3 \frac{1}{2}$ էն մինչեւ ժամ 7, Պ. Սալամսթայի տնօրէնութեան ներքեւ։ Մայիս 1/13 էն ետք, ամեն օր պիտի նուագէ, Պ. Բօլ Լանկէի տնօրէնութեան ներքեւ։

ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ

Քոնքորտիայի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ջիկ-Ջակ խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացունէ 5 պատկերով նոր բալլէտ մը։ Նաեւ գեղեցիկ պալէ, մարմնամարզական փորձեր ու ուրիշ չահեկան ներկայացումներ։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ.—Ծերակոյտի մէջ, ելմտացոյցի տեղեկաբերը ծանոյց թէ Ծերակոյտի յանձնաժողովն համաձայնած է նախարարութեան հետ, ի բաց առեալ երկաթուղեաց հսկողութեան գլուխը։ Ծերակոյտը մերժեց այս մասին Երեսփոխանութեան քուէարկած վարկը։ Ծերակոյտը, նախարարական նոր ծրագրին համեմատ, քուէարկեց Սակարանի գործողութեանց վրայ տուրքն, եւ որոշեց ոգելից ըմպելեաց տուրքի ծրագիրը բաժնել ելմտացոյցէն։—Երեսփ. Ժողովոյ մէջ, Թիւրբէնի գործին առթիւ, Լուազիյոն զօրավար, պատերազմական նախարարն, յայտարարեց թէ Լատվօքս զօրավար շատ պարկեշտ մարդ է, եւ Յուլիս 14ի ազգային տօնին առթիւ, իւր վրայ կառավարական համարման ապացոյց մը պիտի տրուի իրեն։ (Ծափահարութիւններ)։

ՆԱԲՈԼԻ.—Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ վեհապետք հոս եկան եւ եռանդեամբ ընդունուեցան։

ԲՐՈՒՍԷԼ.—Ծերակոյտն ընդունեց Երեսփ. Ժողովոյ հաստատած ընտրողական նոր դրութիւնը։

Սակարան

ԿՈՍՏԱՆԴ., 16 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		$110 \frac{5}{8}$
3 » Փարիզի		$22\ 77 \frac{1}{2}$

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Եօլի երեկոյ գաղ. (Միաց. Դ. Սերի)		$24\ 17 \frac{1}{2}$
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն	»	24 17
Կէս օրին	»	24 17
Թանզիմաթի Օսմանիյէ եօլի երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառ. Ձիւն	Սերի	56 25
» »	»	34 25
		25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Ռեժիմէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 18
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8 02
Պանք տը Բօնս	» »	4 38
Սօս. Շաւնէ է փալօր	» »	4 34
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 24
Թրամվէյ	» »	585
Օսմ. Ապահովագր.-Ընկ.	» »	500
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	92
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		$68 \frac{1}{4}$

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 33
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք (Գերմանիական ոսկի)	»	107 30
Իմբէրիալ	»	90 20
Ֆլորին	»	31 15
Ռուպլ Թղթադրամ	»	8 71
Մեծ. արծաթ [մաքր.]	»	107 31
Մանր արծաթ	»	102 30
Մեճիտիէ	»	96 20
Թաաֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՈՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 27 Ապրիլ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		96 15
» » $4 \frac{1}{2}$ %		107 17
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.		22 23
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ		483 12
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)		—
Օսմանեան Երկաթուղի		92
» Րէժիի բաժնեթուղթ		376 56
Պանք Օթօման		600 31
Քրէտի Լիոնէ		760
Իտալական Ռանթ 5 %		92 92
Եգիպտական միացեալ		510
Ջէբ Լոնտրայի վրայ		25 140
Օսմանիյէ Օսմանեան քոնսոլիտէ		386 87

ԼՈՆՏՐԱ, 27 Ապրիլ

Անգլ. քոնսոլիտէ		99 18
Օսմ. » Սերի Դ.		22 06
» » » Գ.		56 25
» » » Բ.		34 25
» » » Գ.		23 12

Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	95 75
Պանք Օթօման	13 93
Այսրնի երկաթուղի	16 50
Գասապայի երկաթուղի	15 50
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	101 25
առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօզիլտ)	103 25
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 336

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Ապրիլ

Օսմանեան Երկաթուղի	94 40
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	20 320
Փարիզի »	80 95

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Ապրիլ

Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	122 70
Փարիզի »	48 77
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	182 50
Երկաթուղի	51 70

ՓԱՐԻԶ ԲԱԹԻԹ ՊՕՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 28 Ապրիլ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 17
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քոնսոլիտէ Սերի Դ.	22 17
Օսմ. Երկաթուղի	92
Օսմ. Րէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	601 25
Օսմանիյէ	— —

ՄՈՒԹ ԽԱՒԵՐ

Այս առաւօտ Արեւելքի խմբագրատան մէջ գտանք գեզ մը հեռագիրներու զոր երէկ գիշեր ժամ առ ժամ ուղղած է մեզ մեր աշխատակից Յ. Ալփիար՝ թատերական քռնիկի նորագոյն ձեւին հետեւիլ ուզելով։

ՃՄԵՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ,
ԳԱՏԸ-ԳԻՒՂ, 15 ԱՊՐԻԼ
Հեռագրուած ժամ $2 \frac{1}{4}$

Սպասուածին, խոստացուածին, կարծուածին եւ մեզ հաւատացուածին չափ բազմութիւն չկայ։ Կէս սրահ։

Ժամ $2 \frac{1}{2}$

Բազմութիւնը չաւելնար. Տիգրան կամսարական 34 թիւ բազկաթոռը կը գրաւէ։ Իրմէ զատ ուրիշ գրագէտ չըկայ. ո՛չ Բերայէն եւ ո՛չ իսկ... Ղալաթիայէն։ Զարմանք մեծ։

Ժամ 2.45

Օթեակներուն մէջ, նուրբ արդուզարդով կիներ եւ օրիորդներ, ասոնց մէջ շատ աղուոր։ Օրիորդք՝ Ա. հիանալի, Բ. պաշտելի, Գ. հովահար մը ունի որուն վրայ գրուած է «հիմա կը մեռնիմ». Դ. մարդասպան... իր աչերով։ Ե. քօրսաժ մը, je ne vous dis que ça։ Զ. epatante։ Է. գովեստի պէտք չունի։ Ը. Թ. Ժ. Ի. Լ. եւն. եւն. ամենքն ալ աղուոր, ամենքն ալ սիրուն։

Ժամ. 2.50

Տիգրան Զօպանեան (Յոյներու մենաշնորհեալ արտօնատէրը) թատրոն չգիտի գայ, ինչպէս Զօպանեաններու ատեն սխալմամբ բերքերու մը ընելու հարկին մէջ չգտնուելու համար։

Ժամ. 2.55

Վարագոյրը կը բացուի։ Օր. Քնար այս գիշեր աղուորցեր է։ Խորին ունկնդրութիւն։

Ժամ. 3.35

Առջի արարուածը հանուեցաւ։ Համեկիր ծափահարութիւնք։ Օթեակները այցելութիւնները կսկսին։

Ժամ. 3.42

Կամսարական՝ Զօպանեանի ձեռքը կը սեղմէ եւ կը շնորհաւորէ։ Դեռատի հեղինակը յուզեալ է։

Ժամ. 3.50

Երկրորդ արարուած։ Շատ խնդացին։ Միջնարարին կարծիքները կը բաժնուին։ Աղէ՞կ է, աղէկ չէ՞, անանկ սիրուն բերաններ կը հարցնեն, որ «չէ» ըսելը գործիդ չի գար։

Ժամ, 4.10

Մեծ աղմուկ թիւ 1 Աջին Օթի մէջ։ Հետաքրքրութիւն։ 7—8 երիտասարդներ կը խօսին, կը վիճաբանին, օթեակէ օթեակ բան կը հարցնեն, ձեռքով աչքով. իրարանցում մեծ, ինչ կայ արդեօք։ Բաներ մը կը դառնայ կոր։

Ժամ, 4.15

Արարուած երրորդ. ծափահարութեանց համար պատրաստութիւնք. Բերա սանկ բաներ չկար։

Ժամ, 4.50

Վարագոյրը գոցուեցաւ։ 1 թիւ աջին օթին պարոնները ոտքի վրայ են, անհագին աղմուկ. Օր. Քնար «ի տես». համակրելի դերասանուհին կը տրուի ծաղկէ քնար մը, սիրուն կերպով պատրաստուած, եւ թիւ 1 աջին օթէն բաց տուփ մը որուն մէջ ոսկիէ ապարանջան կը տեսնուի։

Հեղինակը կը կանչուի, երկիւղ ծափահարութիւն, եւ թուղթ կարելու դեղարուեստական դանակ մը, Նորէն բաց տուփի մէջ, կը տրուի իրեն, դարձեալ ափունքներէն։ Փարիզի Ազնիւին ալ չարաբերլինաց խոշոր տուփ մը։ Գովելի դաղափար։ Հիմա հարցնեք ինչու այդ օթեակին մէջ հաւաքուեր են այդ պարոնները։ Տեսա՞ք։ Արդէն անոնք ձեզմէ ուրիշ բան չեն սպասեր։ — Բեմին մէջէն Ֆէրպէօ տասնց վայրկենական լռութիւնը հանեց։

Ժամ. 5.10

Սինանեանի խումբը կը ցուցնէ նոր քառեակ մը, Սարա Պէռնարի ձօնուած։

Ժամ. 5.25

Չորրորդ արարուածն ենք։ Արամեան վարժարանի ամբողջ աշակերտները

որանք կը մտնեն զոյգ զոյգ, ձեռքերնին թուղթ և գրիչ, Թագուկ տատունին Նշանաւոր Անեծքը արձագրելու համար։ Ցոք Երանելիին մօտա չէ հիմա։

Ժամ. 6.5

Արարուած հինգերրորդ. անուշ, անուշ հոտ մը թատրոնին մթնոլորտը կը լեցնէ։ Օրիորդներուն թաշկինակներն են որ գրպաններուն դուրս կ'ելլեն։ Մարդուն սիրտը կտոր կտոր կ'ըլլայ ատոց լալը տեսնելով։ Այդ արցունքներուն մէջ անանկ կաթիլներ կան, որոնց մէկ հատը մարգարիտէ լերան մը հետ չեմ փոխանակեր։

Զօպանեան գոհ է։

Ժամ. 6.59

Զօպանեան՝ ինչ կըլլայ ըլլայ, իր գրած մէկ ոտանաւորը արտասանել կ'ուզէր...։

«Ան ալ եղաւ»։

Ժամ. 7.5

Ամէն։

Ց. ԱԼՓԻԱՐ

ՈՉ-ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՊՐԱՈՒՆ-ՍԷՔԱՐԻ ՀԵՂՈՒԿԸ
Կամ
ԾԵՐԵՐՈՒՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՆԱԼՈՒ ՄԻՋՈՑ

Պրաուն Սէքառ հանրածանօթ բնախօսին սոյն գիւտը ժամանակէ մը ի վեր մեծ աղմուկ կը հանէ։

Այդ աղմուկին արձագանգը սկսած է մինչեւ հոս գալ, բարեկամներ կը խնդրեն մեր կարծիքն այս մասին։ Եթէ գործը իբր աղմուկ միայ, պիտի ձգեինք որ քիչ չատ ձմեռ երեկոյներուն զուարթ խօսակցութեանց նիւթ ըլլար, բայց գործը սկսած է առեւտրական կերպարանք առնել, ընկերութիւն մը կազմուած է Փարիզի մէջ սոյն փրկաբար (°) հեղուկը ապօրէն կըրէկ սըրուակներու մէջ և գեղեցիկ տուփերով ամփոփուած՝ աշխարհի ամէն կողմ խըրկել փոխանակելու փառատած և տեղնած ոսկիներու հետ։ Մեր մէջն ալ սկսած է սաակի վաճառումը սոյն հեղուկի մասին։

Փարիզ՝ կեդրոն է ամէն գիտութեանց, արուեստից և գիւտերու, բայց է նաեւ կեդրոն զարգացեալ և ընդարձակ շըլըխնութեանց։ Փարիզցիներ իրենց քաղաքը մօտէն ճանչնալնուն չուտով չեն կըլլեր ամէն տեսակ շըլըխնութիւն, այս պատճառաւ կը պատահի և չատ կը պատահի որ ապրանք մը որ Փարիզ չը քշուէր, օտար երկիրներու մէջ նոյն ապրանքը ձեռքէ ձեռք կը խլուի։

Գանք մեր հրաշալից հեղուկին. վա՜յ քեզ հեղուկդ Պրաուն-Սէքառեան, որ չ'ունեցար գոնէ Բոխի հեղուկին բաղդը որու մէկ սրուակը մինչեւ 200 ֆռանք ծախու առնուեցաւ և եթէ ապրեցաւ այնչափ որչափ վարդ մը կ'ապրի, գոնէ բաղդախնդիրներու քսակը մինչեւ բերանը լեցուց։ Բայց դու, ո՜վ Նապաստակային հեղուկ, չ'ունեցար այդ բաղդը, հազիւ կրցար 20-30 ֆռանքի մէկ քանի օր քշուիլ և ահա կը լսենք թէ սրուակը մէկ երկու ֆռանքի իջած է։

Այդ «փրկարար» հեղուկը որ եթէ իրաւացի ըլլար, Ռոչիլտ և Ճէյմս Կոլտ իրենց միլիոններով հարկաւ կը փոխանակէին, իջած է մինչեւ 2 ֆռանքի։

Այդ հեղուկը որու մէկ երկու ներարկումը պիտի բաւէր ժահկանացուներու ունեցած է զարմանալի մի երեւոյթ, քանի գինը կը կորսի, այնչափ ալ աւելի քանակութիւն պէտք կըլլայ՝ արդիւնք մը սպասելու համար ըստ անոյխանաց սոյն հեղուկին։ Երբ քսան ֆռանքի էր սրուակը, մէկ քանի սըրուակի ներարկումը պիտի բաւէր, բայց հիմա որ 2 ֆռանքի իջած է, կ'երեւայ թէ մինչեւ 50 ներարկում պէտք է արդիւնք մը սպասելու համար և եթէ 1 ֆրանքի իջնայ, այն ատենն ալ 100 ներարկում հարկաւ պէտք պիտի ըլլայ։

Արդ ուրեմն, դու ո՜վ մահկանացու, եթէ ծեր ես և երիտասարդանալ կ'ուզես, եթէ անդամալոյծ ես, 20 տարեկանի ձեռքեր և ոտքեր կ'ուզես, կանչէ Պրաուն-Սէքառեան մը, փորձէ փրկարար հեղուկը և եթէ 50 ներարկումը չը բաւէ, փորձէ 100ը, եթէ բոլոր ունեցածդ վատնես, քիչ է այսպիսի փրկարար փորձի մը համար։

Օր մը երբ ի Փարիզ հիւանդանոցի մը մէջ Փրօֆէսօր Փէլթերի դասը մտիկ կ'ընէինք, 70 տարեկան ծեր մը մտաւ սրահը և ուզեց Փրօֆէսօրին կարծիքն առնել Պրաուն-Սէքարի Նապաստակային հեղուկին վրայօք։ Հանճարամիտ փրօֆէսօրը քմծիծաղով մը պատասխանեց. «հազար աւա՜ղ որ անկարելի է երիտասարդական կորով վերստին ստանալ. եթէ այդ հեղուկ ունենար իրեն վերագրուած ազդեցութիւնը, եզ Նապաստակները որ այդ հեղուկին ազդեցութեան ներքեւ են, պէտք էր յաւիտեանս երիտասարդ մնային, նմանապէս միւս ամէն կենդանիք առանց բացառելու մարդը։»

Նիւթին բանալով Պրաուն-Սէքարի հեղուկին դէմ խօսելու պատճառ մը չ'ունիմ իմ մասիս, ընդհակառակն մեր համալսարանական ուսման ժամանակները զմեզ անհուն զբօսեցուց այդ գիւտ, կիրակի չէր պատահեր որ գործերաւ ուսանողները սոյն հեղուկի մասին տեսակ տեսակ բաներ անակնկալ կերպով չստեղծէին քահքահով խնդալու համար. գաղղիացիք որ խիստ զուարթ ազգ մըն են, և խնդալը չատ կը սիրեն, կիրակի մը մասնաճառներու քով նապաստակի մորթ չը ձգեցին և զանոնք յարդով լեցնելով և ցեցերու վրայ անցունելով փողոցներու մէջ սկսան պտտիլ տեսակ տեսակ Պրաուն-Սէքառեան երգիծական երգեր երգելով։

Կ'առարկուի թէ ինչպէ՞ս Պրաուն-Սէքարի նման գիտուն մը այդպիսի անհեթեթ գիւտի մը ծնունդ կ'ուտայ. պատասխանը չատ պարզ է, ազգերը, ընտանիքները, մարդկային անհատները իրենց ծնունդն, իրենց կատարելութիւնն և վերջապէս վախճանն ունին, կը ծնին, կը ծաղկին և կը թառամին։ Հարկաւ Պրաուն-Սէքառ իւր կատարեալ հասակին մէջ իւր մտաւորական կարողութեանց լաւ արդիւնքները տուած է, բայց հիմա որ ծերացած է, իւր Նապաստակային հեղուկը յնդած միտքի մը արդիւնք է։ Ֆէրաինան սը Լէսէփս իւր կատարելութեան հասակին մէջ Սուէզ մը յառաջ բերաւ, իւր ծերութեան ցնդած մտքով կրնար Բանամա մը միայն յառաջ բերել։

Բանամայի ջրանցքը հարկաւ օր մը պիտի բացուի, բայց չեմ կարծեր որ Պրաուն-Սէքարի հեղուկը սոյն ջրանցքէն անցնելու պատւոյն արժանանալու չափ կարենայ ապրիլ, արդէն հազիւ ծնած, հոգեվարքի մէջ է։

ՏՕՔԹ. Ս. ԳԱՐԱԳԱՇ
Նախկին օգնական-բժիշկ Փարիզու Համալսարանէ մանկաբարձական և Նախաբանական հիւանդանոցին

ՍԱՌԱ ՊԵՌՆԱՌ

Դերասանուհին որ քսան և հինգ տարի է ի վեր աշխարհքի ամեն կողմը կը պըտըտի իր ոսկեհունչ ձայնին թովիչ հմայքներն և իր վսեմ արուեստին սրտագրաւ հմայքները չուայլօրէն սփռելով ցանելով հնութեան դիցանոյշի մը նազանքովն ու շնորհովը, դերասանուհին որ մտացածին հաւերժահարսի մը հանդոյն պահ մը կ'երեւի բեմի մը վրայ ու կ'անհետի՝ արբշիռ ու հիախառն երազանքի մը մէջ թողլով բոլոր գինք տեսնողներն ու լսողները, դերասանուհին որ փառքի եւ համբաւի գերագոյն աստիճանին հասած՝ տակաւին չի խոնջիր և կը չարունակէ իր սիրագրգեցիկ այցը աշխարհքի մեծագոյն ոստաններն, վերջապէս դերասանուհին, Սառա Պեռնառ, որուն վրայ այժմէութիւնը կը հիանայ, ու պապական անզուգակ իր քաղցր յիշատակները կը վերապահէ անոր, այժմ Վեռտիի բեմէն իր արուեստին հմայքն ու թովչութիւնը կը հեղու պոլսեցի թատերասէրներուն վրայ։ Թերեւս չատեր չգիտնան այս յարաչարժ ու բեղուն կեանքին պարագայներն, որոց մէկ համառօտ ծանօթութիւնը չահեկանութենէ զուրկ չըլլար անշուշտ։

Սառա Պեռնառ 1844ին, ապրիլ 20ին ծնած է ի Փարիզ։ Ծնողքն աղքատ ըլլալով, ի Վէրսայլ, Կրան-Շան վանքը կը դնեն իրենց աղջիկը։ 1858ին Փարիզի Քոնսէռվաթուառը կը մտնէ։ Բայց փոքրիկ Սառան ի մանկութենէ իր երակներուն մէջ կը զգար դերասանութեան բուռն խանդ մը. ուստի 1862ին Թէաթռ-Ֆռանսէի մէջ Իֆիժէնիի դերը կը կատարէ, սակայն իր ճարտարութիւնը ուշ չի գրաւեր։ Բայց այնուհետեւ Ժիմնազ Թատրոնին, 1866ին Բորդ-Սէն-Մարթէն Թատրոնին և 1867ին Օթէօն Թատրոնին մէջ Ֆրանսուա Քոբէին Բասան Թատերախաղին Ջանդոյի դերը կը կատարէ իր արուեստագիտական մեծ տաղանդը ցուցնելով և հիացման ծափեր ընդունելով։ Նոյնպէս մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ Վիքթոր Հիւկոյի Ռիւյ Պլաս Թատերգութեան մէջ մեծ դերը. բայց այն ատեն ոչ ոք միտքէն կրնար անցունել թէ յանձին այդ դերասանուհիին մեծահռչակ Սառա Պեռնառը երեւան պիտի գար։

Ֆրանք և գերմանական աղէտալի պատերազմին ժամանակ, յորում ի Ֆրանսա ոչ ոք այլ եւս կարեւորութիւն կ'ընծայէր հաճոյքի միջոցներու, Սառա Պեռնառ յտիպուեցաւ պահ մը զսպել իր խանդագին զգացումները և բարեգործութեան օրինակ հանդիսանալ. պատերազմի մէջ վիրաւորւող զինուորներ կը դարմանէր։ Բայց երբ խաղաղութիւնը վերահաստատուեցաւ, նախկին կենդանութիւնն սկսաւ տիրել ի Փարիզ, Սառա Պեռնառ նորէն երեւցաւ բեմի վրայ, վերստին իր ճարտարութիւնը ցուցուց Ռիւյ Պլասի մէջ և ընդունուեցաւ ի Թէաթռ-Ֆռանսէ։ Ահա հոս ապացուցուց մեծատաղանդ դերասանուհին թէ Ռաշէլէն ի վեր ողբերգութիւն կատարող միակ դերասանուհին ի՛նք է։ Այն միջոցին լրագրական էջերու մէջ եւս փայլեցաւ Սառա Պեռնառ և թատերական այլ և այլ յօդուածներ հրատարակեց, ինչպէս նաեւ գիրք մը, ուր կը պատմէ օդապարիկով ուղեւորութիւն մը։ Ռուէ Գնդ-աւեղ անուն թատերգութիւն մըն ալ յօրինած է։

Երբ 1879ին Թէաթռ-Ֆռանսէի արուեստագէտները Լոնտոն կ'երթային ներկայացումներ տալու, Սառա Պեռնառն ալ անոնց մէջ կը գտնուէր և իր դերասանական արուեստի փողփողումներովը կը շլացունէր Ալբիոնի զաւկըներուն կապոյտ սեւեռաբիբ աչուըները, Բիքատիլլի Թատրոնին մէջ։ 1880ին Սառա Պեռնառ, արդէն խիկ հըռչակ հանած, Թէաթռ-Ֆռանսէի տնօրէնութեան հետ կնքած պայմանադրութիւնը բեկանելով, Լոնտոն, Քոբէնհակ, Ամերիկա, Հոլանտա, Վիէննա, Փէշթա, Ռուսիա, Իտալիա կ'ուղեւորի, ամեն կողմ տարածելով իր համբաւը, ամեն սիրտ մէջ ձգելով իր ոսկեղէնիկ ձայնին մեղմաշունակ հնչիւնը։ Ցետոյ նորէն Փարիզ կը դառնայ և ինք թատերական խումբ մը կը կազմակերպէ։ 1886ին, հանճարեղ դերասանուհին կ'ամուսնանայ Ժաք Տամալաի հետ, որ կը թողուր դիւանագիտական ասպարէզը դերասանութիւնն ընդգրկելու համար, և որ ասկէց երկու երեք տարի առաջ մեռաւ... մորֆինամոլութենէ։

Իր այս երկար ճամբորդութիւններուն մէջ, իր թատերական կեանքի այս բազմաղիւխ պարագայներուն մէջ, Սառա Պեռնառ ի՜նչ յիշատակներ թողած է, ի՜նչ բարձր գիրք մը գրուած է կնոջական պերճաւառ աշխարհքին մէջ, ի՜նչ հազարաւոր զուարճալի անէքտոտներ կ'որոճան ամեն բերաններ՝ Ամերիկայի հիւսիւսային ծայրէն մինչեւ հարաւային ծայրը Եւրոպիոյ։ Իր փափուկ՝ գրեթէ վտիտ անձին վրայ պատկերացուցած է դերասանական կեանքին ամենէն մտահար, ամենէն զարմանաւեթ երեւոյթն։ Պ. Քայամուր գեղեցիկ կերպով նկարագրած է այս եզական կնոջ կեանքը, որուն Ամերիկայի մէջ անցած շրջանը ի գիր առած է նաեւ Քոլոմպիէ անուն հեղինակ մը։

Եւ բնութեան ի՜նչ յորդ և լիաբուռն օժտում այս արարածին վրայ որ իր քառասունեւինն ամեայ տարիքին մէջ տակաւին բնաւ չէ կորսուած ձայնին գեղեցիկ ներդաշնակութիւնը, սեւ խոշոր աչուըներուն մոգիչ հրայրքն ու մարմնին աքանչելի ճկնութիւնը։ Եւ իր այս ամեն յատկութիւնները գերազանցապէս պարզեց Թէօտօրի գեղին մէջ, դեր մը որ սարսուռի, զայրոյթի, տրտմութեան, հեւքի խառնուրդ մըն էր խելայեղիչ, որուն տպաւորութիւնը օրերով ամփոփելով կը մնայ միտքիդ ու սրտիդ մէջ։ Մարդկային ամեն զգացումներ անխտիր, իրենց գերազանց, փոխմգոյն արտայայտութիւնը ի հանդէս կը բերեն անոր փոքր ու սարսռուն մարմնին վրայ, որ մէկէնիմէկ կը յուզուի, կը բորբոքի, և մէկէնիմէկ կը հանդարտի, կը խաղաղի։

Ե.

ԹԻՖԼԻԶԻ ՔԼԻՒՊԸ

Ապրիլի 2-ին, ուրբաթ երեկոյեան նըշանակուած էր Թիֆլիսի ժողովարանի (կլուբի) մի ընդհանուր ժողով, որ ի միջի այլոց պիտի քննութեան առնէր անցեալ յունուարի 10-ին կանանց բարեգործական ընկերութեան պարահանդէսի ժամանակ տեղի ունեցած միջադէպը։

Այդ միջադէպը լցրել էր դեռ չտեսնուած բազմութեամբ կլուբի դահլիճը։ Այդ միջադէպով զբաղուած են այժմ Թիֆլիսում։

Պէտք է իմանալ, որ յունուարի 10-ից յետոյ կլուբում նոր աւագների ընտրութիւն կատարուեցաւ և այդ նոր աւագներից չատերը Թերթիս խմբագրի անհաշտ թշնամիներն են։

Եւ այդ չատ փառաւոր կերպով յայտնուեցաւ ապրիլի 2-ի ընդհանուր ժողովում և այդ տեսան նրանք, որոնք անձնական և կուսակցական կրքից ազատ՝ ակնաւաքար նայում են գործի վրայ։ Խնդիրն այն է, որ եթէ հայոց կանանց բարեգործական ընկերութեան յունուարի 10-ին տուած պարահանդէսը համարուի իբրեւ ժողովարանի կողմից տուած պարահանդէս (որ մինչեւ օրս այդպէս չէ համարուել), այդ դէպքում ժողովարանի կանոնադրութեան համաձայն ընդհանուր ժողովը կարող է ժողովարանի անդամակցութիւնից զրկել, հեռացնել այն անդամներին, որոնք այդ պարահանդէսին մի որ և է վարմունքով կլուբի կանոնադրութեան որոշ յօդուածի դէմ են գործել։

Արդ, յուն. 10ին երեկոյ. պարահանդէսին ներկայ հարիւրաւոր մարդկանց և կանանց յայտնի է, որ Ս. Սպանդարեանը երկու անգամ ապտակ է տուել Ս. Խաչատուրովին, իսկ սա դահլիճի յատակից վեր կենալով անասելի հայհոյանքներով պատասխանել է Սպանդարեանին, որ մունջ կանգնած է մնացել։

Այդ տեսարանին ներկայ են եղել և ականատես ի միջի բազմաթիւ հանդիսականների և այդ երեկոյեին օրապահ-աւագ՝ իչխան Ամատունին, իչխան Կոնստանդին Բէհբուդեան եւն. եւն։

Ժողովարանի աւագները այդ մասին ոչինչ արձանագրութիւն դեռ չկազմած, յունուարի 15ին նոր աւագների ընտրութիւն է լինում և ահա այդ նոր աւագները ժողովի գումարուելով (կարճ ենք պատմում) որոշում են թէ Խաչատուրովին և թէ Սպանդարեանին կանոնադրութեան որոշ յօդուածի համեմատ արձակել ժողովարանից և այդ որոշումը առաջարկել ընդհանուր ժողովին։

Այնուհետեւ նոյն աւագները (բացի մի երկուսից) կանոնադրութեան հակառակ քանդում են իրենց որոշումը Խաչատուրովի բերած մի քանի վկաների ցուցմունքով. գրանք վկայում են, որ չեն լսել այս ինչ հայհոյանքը, մէկն էլ ասում է, որ լսել է, բայց ոչ այնքան նկատելի կերպով։

Ի հարկէ, կողմնապահութեամբ վերաբերուելով գործին, միւս կողմից ցոյց տուած վկաներին ամենեւին աւելորդ է համարում հարցնելու, ինչպէս որ աւելորդ է համարել յունուարի 10ին երեկոյեան օրապահ աւագին հարցնելու և եղելութիւնը իմանալու։

Այդպիսով նոր ընտրած աւագները մի անգամ արդէն իրենց արած որոշումը քանդում են և ձայների մեծամասնութեամբ որոշում են արձակել Խաչատուրովին մի ամսով, (իբրեւ թէ իրենք համոզուած են, որ Խաչատուրովը որոշ հայհոյանքը չէ արտասանել) իսկ Սպանդարեանին ընդ միշտ։

Պէտք է այստեղ փակագծի մէջ ասենք, որ Սպանդարեանը յունուարի 10 ի միջադէպից յետոյ իւր անդամակցութեան տոմսակը յետ է ուղարկել աւագների խորհուրդին և ինքը դուրս է եկել ժողովարանի անդամակցութիւնից։ (Նոր-Դար)

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ մարտ ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Գաւառական նուիրատուութիւնք.

Կարնոյ երեւելի ազգայիններէն բարեմիշատակ Ցակոբ էֆէնտի Հանեանի ի կենդանութեան իւրում ըրած կտակին համաձայն ստացանք հարիւր օսմանեան ոսկի՝ Ամեն. Տ. Տ. Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հօր միջոցաւ։

Ատաբազարի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ մէջ շրջագայեալ պնակաց հասոյթ ի ձեռն Յովհաննէս էֆ. Յ. Միսքճեանի քսանեհինգ օսմանեան ոսկի։

Նիկոմիդիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ՝ գանձապահ Մհ. ի Համբարձում աղա Ղազարոսեանի միջոցաւ՝ 1891 և 1892 տարիներու շրջագայած պնակաց հասոյթ 900 ղրշ. զոր ստացանք ի ձեռն Մ. Կիւրճեան էֆէնտիի։

Կիւրասնի բարեսէր ազգայիններէ հանգանակեալ նախաձեռնութեամբ և ջանիւք տեղւոյն պատուարժան Թաղ. Խորհրդոյ՝

12 պարկ (1122 հոխայ) լուբիա

Անդրիանուպոլսոյ բարեսէր ազգայիններէ հաւաքեալ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն բարեխնամ Առաջնորդ Տ. Մեսրովպ Արք-Եպիսկոպոսի Սուքիասեան՝

230 հատ աւել

Ի Կէյվէ Մէշգիւզ բարեպաշտ ժողովրդէն հանգանակեալ ջանիւք տեղւոյն պատ. Թաղ. Խորհրդոյ՝

159 հոխայ ձաւար
15 » բաստեղ

Բարեգութ Տեարք և Ազնուափայլ Տիկնայք՝

Բարեսէր ազգայինք ոմանք ի ձեռն Սարգիս Ճանիկեանի ընծ. դրամ $712^1/_2$, հանգուցեալ Մանուկեան Մհր. Ղազարի հոգւոյն համար 540, Մ. և Մ. Սամուէլեան եղբարք (Ս. Պատարագի համար) 540, ի Գում-գափու ձկնորս արհեստաւորք ձեռամբ ուստա պալը Մհր. Մկր. Մանուկեանի 500 Մէնգիլճեան ընկերութիւն 324, Սամուէլ, Մարմնեանի և Սարգիս Մէլիքեանի միջեւ եղած խնդրոյ մ'առթիւ Սարգիս Մէլիքեանէ 216 Րօպէրթ Քօլէժի բարեսէր ուսանողք 152 Յովհաննէս Միսքճեան 108 Յակոբ Մէլէմէթճեան 108 Գէորգ Աղասեան 108 Ա. Մ. Ս. Պալթաեան 108 Կրօնիկ և Կարապետ Փափազեան 100 Ջուքուր-Չէշմէ խանի մէջ հաւաքուած գանձանակի հասոյթ 79 Պէչիկթաշի Նաւաստայի Չրհանկը եղբարք 40 Տիկին Հափիտեան Գազալեան 40 Յակոբ Բարսեղեան, սննկապետ Հաճա փաշա խանի ի Սիրքէճի 40 Բարեսէր ոմն 40 Յակոբ Մարտիկեան 27 Մաքսի Թահթապաշեք 20 Մհր. Յակոբ Գարամանեան 20 Ս. Բալենտերեան 20 Լեւոն Գունտաքճեան 20 Տիգրան Ցարութիւնեանի որձարանէ հաւաքին 20, գումար $3882^1/_2$

Ցուղարկաւորութեան առթիւ

Մկրտիչ էֆ. Սէրվէրեան հանգուցեալ Մկրտիչ Անդրէասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ ծաղկեփունջի փոխան 360 ղրուշ նուիրած է։ Մեծ. Երեւում էֆ. Փափազեան՝ որպէս ամէն անգամ, այս անգամ եւս՝ իւր դստեր ծննդեան առթիւ՝ բարեհաճած է նուիրել տասն օսմ. ոսկի։ Մինչեան Թովմասեան՝ 3 պարկ (257 հոխա) լուբիա Աւգեր-Փօրեագի և ընկ. 5525 հոխա հանքածուխ Յակոբ Զարքճեան 2 այծ Մկրտիչ Կոպելեան՝ Սեբաստացի 1 ոչխար Սամուէլ Դ. Պարտիզպանեան՝ 720 տեսր սիկարի թուղթ Տիկին Հ. Կիւմէեան՝ 12 տուփ (27 հոխա) մեղր Օհան Միսաչրեան 32 հոխա սխտոր, բարեսէր ոմն՝ 25 հոխա չաքարեղէն, Պօղոս Օհանեան՝ $2^1/_2$ հոխա ձէթ Հաստատութեանս խոհարարապետ Նազարէթ Արապեան՝ 34 հոխա թահըն հէլվասը Բարեսէր ոմն՝ 1 Սկինհ ծածկոց 4 սպարմաչէթ մոմ, Եղիա Գիպարեան՝ 1 զոյգ կօշիկ Նշան Աչճեան 30 հատ «Նորահնար պատուական որ ծխափայտ» Զարգարեան Գրատուն 5 օրինակ «Ամուսնական Խնդիրներ»

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Վաւեր Ատենադպիր Վաւեր Ատենապետ
Օ. ԹԱՊԻՊԵԱՆ Բ. Յ. ԻՍԹԱՆՊՈԼԼՈՒԵԱՆ

Ընդդէմ պնդութեան.— Վիշիի լուծիչ փոշի։

ՑԵՈՐԳԻ ՄՈՐԻՍ ԶԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Երլէտեւ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սէթզ և Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքերս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցին մէջ, կը յայտարարեմ որ Հ. Մօրիս Զկան իւղն, իբր այդ վիճակին մէջ գիրերու խմելեւով, և մարսելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս սեպտարակաւ ժամանակ չատ թիւն ի վաղուց անտի հռչակած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վ.Կ.Կ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

Ումում բօսթա վէ թէլէկրաֆ մէրաքեզի իչիւն սալը հալ զարփընտա հաք վէ խմալընա լիւզիմ կէօրիւնէնքէ թիւրքճէ վէ ֆրանսըզճա հէր նէվ մէրաքիզ վէ չուալափ մէօհիւրլէրի չէրաիթ լազմէ իլէ միւնաքասայա վազ օլունմուչ օլտուղունտան վէ չէնքը հալը բուլնինին երիմի սէքիզինճի չարչանպին կիւնիւ ինհալէի եվէլիեէ վէ ֆէրտասը կիւնինտէ եիւզտէ պէչ թէնզիլյաթ գապուլ օլունարագ սաաթ օնտա ինհալէի գաթիեէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան մէզքիւր մէօհիւրլէրի հաք վէ իթաեա թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիեատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէէէնլէրին միւթէզէքքէր քէֆալէթնամէլէրի իլէ պէրապէր ճումատատան մատտա պէնէր կիւն բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթէ ալինէսի խտարէ մեճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

13 Նիսան 309 551

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՄԲԷԼԻ

Ինշաաթը աքէրիեէ լազմ օլան իչիւն 1 աէնէ զարփընտա միւպայեասը մուգթազի չըլըկէ մա բուգ քի եէնկ օնթ ուրութ օքա բաղվէ զէմիննա Մ. անսոլ, Սկիւտար, Կալաթա ճինէթլէրի ալիբը գրամ իթիպօրը իլէ միւնագասաեա գօնուլարագ նիսանըն 25ինճի բազար կիւնի գարարը գաթիի վէ ֆէրտասը 100աէ 5 թէնզիլիաթը մուգարրէր օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթը աքէրիէէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 28 1—3

Սթանպօ, Սկիւտար, Կալաթա ճիհէթլէրինտէքի Լիմանըն աքէրիէէ ինշաաթը վէ թամիրաթընա 1 սէնէ զարփընտա միւպայեասը մուգթազի մօլօզ վէ գաբագ թաշլարը իլէ Տօրբա, Թուզլա վէ սէրէ գումլարը էնվայի բինագ տաանա գօնուլարագ նիսանըն 25ինճի բազար կիւնի գարարը գաթիի ֆէրտասը 100աէ 5 թէնզիլյաթը մուգարրէր օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթը աքէրիէէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 29 1—3

Ինշաաթը աքէրիէէ լազմ օլան նիմ մէնէքշէ մուվազէ միւպայեասը մուգթազի մաքինա քէրեմիտ թուղլաարըն 250,000դէն 300,000 տանէի միւնաքասաեա գօնուլուբ նիսանըն 25ինճի բազար կիւնի գարարը գաթիի ֆէրտասը 100աէ 5 թէնզիլաթըն գապուլը մուգարրէր օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթը աքէրիէէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 30 1—3

Ասաքիրը շ. հանէ իտարէսի իչիւն նիզամնէ երզագ անպ. րինա 10,000 գըեէ չէքէր մ ալայեա օլունաճաղընտան վէ նիսանըն 22ինճի բէնչէնպէ կիւնի գարարը գաթիի միւրիւրալ 24ինճի ճումա իրթէսի կիւնի 100աէ 5 թէնզիլի գապուլ խուփլէճէկլէրին միւքիւր էվէլքաթր ւ քէրին իթալինա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ունումիէսէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 31 1—3

Տայիրէյի աքէրիէէնին իտարէսինտէ պուլունան Փաւրիգայի հիմաեէունըար իչուն միւպայեասը էվվէլճէ իլան գըլընան 100 000 գանթար մասէն քէօմիւրինին պէհէր գէտար գանթարը 11 զուրուշտա թալիպի էօշտէսինտէ օլուպ նիսանըն 22ինճի բէնչէնպէ կիւնի գարարը գաթիի միւրիւրէք 24ինճի ճումա իրթէսի կիւնի 100աէ 5 թէնզիլի գապուլ խուփլէճէկլինտէն Փիյաթը մ գ իւրէտւն թէնզիլաթ իրտայը իլէ իթալինը թէշիւա իտէճէք օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ունումիէսէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր Նօ. 32 1—3

Ֆրանկարրըն Թէքնէ Թագանլարընտա հաղըր օլան տագըզ սիւրրինինօխինին պէհէր ճումուլը 100 քիլօկրամ օլմագ իւզրէ բահին ազէէ իլէ 20 ղրշ. ա թալիպի էօշտէսինտէ օլուպ նիսանըն 22ինճի բէնչէնպէ կիւնի գարարը գաթիի միւրիւրէք 24ինճի ճումա իրթէսի կիւնի 100աէ 5 զամմը գապուլ խուփլէճէկլինտէն Փիյաթը մէզքի րէնէ զամ իլէ իլթիզամա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ունումիէսէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր Նօ. 33 1—3

Ցինէթը աքէրիէէնին թահթը խթիճարընտա պուլունան Ցիպալի տէկիրմէնի հասըլաթընտան 2 սէնէ զարփընտա հասըլ օլաճագ վէ սաթըլաճագ օլան քէբէքը վէ սայիրէսին Փիյաթը մուգարրէրէսի իլէ թալիպի էօշտէսինտէ օլուպ նիսանըն 19ընճի բազար իրթէսի կիւնի գարարը գաթիի միւրիւրէք իրթէսի սալը կիւնի 100աէ 5 զամմը գապուլ խուփլէճէկլինտէն մէզքիւր քէբէքէ վէ սայիրէսի իլթիզամա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ունումիէսէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 34 1—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայսերական Խրատէով Թոյլեալ Հասոյթք

ԺԱ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ—ՄԱՐՏ 1893

ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ.: Դրուշ	Դրուշ	ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան: Օսմ ոսկի	Գումար հասոյթ ամիսներուն: Օսմ. ոսկի	Գումար մինչեւ 1893 փետր. 28: Օսմ. ոսկի	Գումար մինչեւ 1892 փետր. 28: Օսմ. ոսկի
Վեցերորդ յատկացեալ տուրքք: Ծխախոտ (յետնեալ տուրք գանձումը)						
Աղ						
Դրօշմ						
Ոգելից ըմպելիք	10,892,398 14					
Ձկնորսութիւն						
Մետաքս						
Ընդհ. Տնօրէնութեան վճարած ծախքերը	399,195 05					
Զուտ հասոյթք	10,493,203 09		102,619 32		102,619 32	90,463 70
Ծխախոտ: Հասոյթք Ռէժիէն	18,750,000		187,500		187,500 ...	187,500 ...
Զանազան հասոյթք: Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայի՝ մինչեւ ցորչափ յիշեալ հարկին	530,275 94		5235 19		5,235 19	5,854 57
Յաւելուած կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Արեւելեան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով						
Արեւելեան Րումէլիի տարեկան հարկէն						
Թէմէթթէի տուրք, Արեւմտեանէն փոխանակագրով վճարելի		.....				
Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	.....		.....			...
Գումար	29,773,479 03	.....	295,354 51		295,354 51	283,818 27
Յաւելումներ: Պարտատէր գրամներէ առնուած շահ	.....		.....			
Լումայաշահ (աժիօ) դրամից փոխանակութեան վրայ	.....					
Ընդհ. գումար	29,773,479 03		295,354 51		295,354 51	.....
Անցեալ տարւոյ նոյն շրջանի [1]	28,615,202 23		283,818 27		...	283,818 27

	Դրուշ	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
[1] Ճարելոյ գումարք Կայսերական Խրատէին 10 և երկու յօդուածներով նախատեսեալ տարեկան գումարէ ի հաշիւ Քոնսօլիտէ պարտուց ամորտիս համար կերպով քաշուած և կ. Պոլիս վճարուած գումարք	.....	186,197 64	.....	6,474 13
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական Խորհրդին ընդհանուր ծախք	.....	3,248 49	.....	2,897 60
Օսմ. կայսերական Պանքին դրուած ոսկեդրամ	.....	83,706 95	.....	262,803 57
« » փոխանակելի դրամ	2,270,022 10	22,187 35	.....	11,575 63
Կեդրոնական վարչութեան սնտուկին մէջ ոսկեդրամ	.....		.....	.....
» » փոխանակելի դրամ	1390 19	14 08	.....	67 34
			295,354 51	283,818 27

Վաւերացեալ հաշուեքննիչ մը ստորագրութեամբ

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ
Նախագահ (Ստ.) Լ. ՊԻՐՃԷ
Խորհրդական պատուիրակ Ռ. ԼԻՆՏՕՒ

Կ. Պոլիս 8|20 Ապրիլ 1893 (Կնիք)

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Չաթալճա խաթթը միւսաֆասընտա Գախչաեիչ խըթինգեամը իչուն լիւզումը օլան ճէտուտը գանթար 5000տէն 7500 գանթար գիրէճ կէրէք Խասէմքէօյ սըթասիեօնընտա վէ կէրէք մէվգըի խըթինգեամտա պիլվէրգն չէրայիթը սայիրէսի իլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն նիսանըն 28ինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն տէբօզիթօ ագճէսի իլէ պէրապէր Խասէմքէօյինտէ Չաթալճա ինչաաթ գօմիսեօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 20 2—3

Չաթալճա խաթթը միւսաֆասընտա Գարապուրուն, Եէչիլթէբէ խըթինգեամը իչուն լիւզումը օլան 1 միլիօնտան 2 միլիօնա գատար 309 սէնէսի իլուլը նիհայեէթինտէ արգասը ալընմագ վէ չէրայիթը սայիրէսի իլէ մէվգըի խըթինգեամտա Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ մաքինա գիրէճ Թուղլասընըն իթասընա թալիպ օլանլարըն նիսանըն նիհայեէթինտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն տէբօզիթօ ագճէսի իլէ պէրապէր Խասէմքէօյինտէ ինչաաթ գօմիսեօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 21 2—3

Պօղազ Իչինտէ Մէսար Պուրնունտա միւճէտտէտ կազինօ, Լանկատա գարագօլխանէ արասընտա 3 ատէտ պարագայ Սկիւտարտա չաեիր անպարը իթխալինտէ Փէսճի տիւքեանը։ Գալատէ մուհարրէր մահալլէրտէն Մէսար Պուրնունտաքի կազինօ լիրայի օսմանի 100 ղրշ. հիսապը իլէ սէնէլիկի 3800 վէ պարագալար հէհրի 255 ղուրուշտա Թալիպլէրի էօհտէսինտէ վէ Փէսճի տիւքեանը պէտէլը սապըգը օլան 129 ղուրուշտա օլուպ իչպու 309 սէնէսի նիսանըն նիհայեէթինտէ իհալէյի գաթիէէ իփա օլունաճաղընտան Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի մուհասսէպաթ տայիրէսի չիւպէյի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 22 2—3

Թարապուլուսը Ղարպ Փըրգասը իչուն միւպայեա օլունաճագ օլան 20,000 քիլ ճէտիտ պուղտայ իլէ 370,000 գըյէ տագիգ վէ 360,000 գըյէ էրզ վէ 55,000 գըյէ սատէ վէ 77,500 գըյէ Փասուլեա վէ երինէ օլմըգտայ նուհուտ վէ 48,500 գըյէ չէքէրին իթասընա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին իչպու նիսանը րումինին 20սինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 23 2—3

Էլպիսէ անպարընա միւպայեա օլուն մագ իւզրէ միւնագասատա օլան 100,000 արշունը ճէտիտէն 200,000 արշունա գատար գանավիչօնըն պէհէր արշունը ճէտիտի 1 ղրշ. 30 բարաեա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը րումինին 19ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ 20մինճի կիւնի 100տէ 5 թէմինաթըն գապուլը մուգարրէր օլտուղունտան Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 25 2—3

Ինչաաթը ասքէրիեէ լազմէսի իչուն միւպայեասը միւգթազի 5000ատէտտէն 750,000 ատէտէ գատար Քեաղըտխանէնին գուրու գիրէճ Թուղլասը միւնագասաեա գօնուլուպ նիսանըն 21ինճի չարշանպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վէ իրթէսի 100տէ 5 թէմինաթըն գապուլը մուգարրէր օլտուղունտան Թալիպ օլանլարըն ինչաաթը ասքէրիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 26 2—3

Բանգալթիտէ վէ Գուլէլիտէ ինչա օլունան էյնիեէյի ասքէրիեէյէ մուգթազի տօղրամա գաբուլարը մալզէմէսի իլէ պէրապէր իմալի միւնագասաեա գօնուլուպ նիսանըն 21ինճի չարշանպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վէ Փէրտասը 100տէ 5 թէմինաթըն գապուլը մուգարրէր օլտուղունտան Թալիպ օլանլարըն ինչաաթը ասքէրիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 27 2—3

Կէօմլէք ճիզաի եարապըսը գըյէյի ճէտիտի 300,000, պէհէր գըյէյի ճէտիտի 6 ղրշ. 15 բարա. Նիհայեէթ Չօրլը վէ Թէքֆուրտաղը մալի Բումէլի եանի օրիա եարպղըսը գըյէյի ճէտիտ 100,000, պէհէր գըյէյի ճէտիտի 5 ղրշ. 20 բարա. Անգարա վէ Էսկիշէհիր մալի Անատօլու եարպղըսը գըյէյի ճէտիտ 300,000, պէհէր գըյէյի ճէտիտի 4 ղրշ. 20 բարա։

Ձէս վէ Իզմիտ Փապրիգայի հիւմաեունլար իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագասատա պուլունան պալատէ մուրապպաա 3 գալէմ եարագը Ֆիյաթը մուրապպաայէլէր իլէ Թալիպլէրի իւզէրինտէ օլտուղունտան վէ նիսանը րումինին 15ինճի բէնչշէնպիհ կիւնինէ գատար 100 տէ 5 թէմինաթ գապուլ օլունաճաղընտան օլմաճաղը 100տէ 5 թէմինաթինէ Թալիպ օլանլարըն մէզքիւր կիւնէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 24 3—3

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը Թափի՞ն, մազերու արմատները Թուլցա՞ծ են կամ կը Թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօօյէլ Վինտօզի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան առենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ՚ուտայ սպիտակ մազերուն և կ՚արգիլէ մազերու Թափին եայլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չքադրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի ղրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէյժէնէի վարդի պեղաներն երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռօօյէլ Վինտօրի ծախուած տեղերը։

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ։

Զատ առաւել յաջողութիւն յիտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յեգիպտոս.— Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուռնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1873ի Վիէննայի մէջ ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ տաղջապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է.—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի երբ գիւղական գարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամեններէն գերազանց, կ՚առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելցի ջրոյ և խաշուելի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ 2218

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՃԱՌԱԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁԷՈՒՏ ԻՒՂ
Իփոֆոսֆիդով ու կրով և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորուի ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով.
[illegible] է ի Պոլիս, ՀԱՆՐԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԻՆ

VICHY

Վարչութիւն՝ ՓԱՐԻԶ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղձում, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), ալպոմինոյ-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւն, աւազ, քար, յօդատապ, շաքարամիզութիւն, ալպոմինոյ-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարափիլին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, եւ ամեն դեղագործներուն քով։

ՍԷՅՏԷԼ ՆԱՈՒՄԱՆ ՏՐԷԶՏԱ (Սաքսոնիա)

1400 գործաւորք տարին 60000 մեքենայ կը շինեն։ Ընտանեաց համար ձեռքի մեքենաներ։ Դերձակներու և կօշկակարներու համար ոտքով շարժող մեքենաներ։ Կարի մեքենաներու ամենէն լաւ տեսակը

ԾԱՆՕԹ.— Սէյտէլ և Նաումանի բուն իսկ մեքենաներուն վրայ վերոյիշեալ մետալները նկարուած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր գործակատար Մ. Ժ. ՄԻՐՃԱՆՑ, Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըլար փողոց Թիւ 54 և 56 489 14—26

ՐՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլ և Միտէլէսպօրօ Պոլիս ծանօթ ...

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3350	[illegible]	700

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ալիթթալ խան
ՃԷՅՄԶ ՐՕՍ և ԸՆԿ.
292 21, Ճէյմզ Սթրիթ Լիվրբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՆԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՖԵԱՆ
Ն. ՊԱՔՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլ և Պաթում ծովեզերեայց շոգենաւային գիծ

«Արփինա» շոգենաւը մայիս 9ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կերասոն և Տրապիզոն։

«Միրքասիա» շոգենաւը, մայիս 9ին Մարսիլեա պիտի ուղեւորի իրիկուան ժամ 5ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. " 175 "

Ուղղակի և արագ ապրանքափոխադրութիւն

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՃԸՒԼ
477 Մումհանէ Ալթը Ֆրանք ...

ՌՈՒՍԱՑ ԿԱՅՍԵՐ. ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ
Օտեսա-Պոլիս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի մէջ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՍԱԿԱԳԻՆ

Նաւահանգիստ	Թօնաժ	Նաւահանգիստ	Թօնաժ	Նաւահանգիստ	Թօնաժ
[illegible]	2000	[illegible]	1600	[illegible]	3200
[illegible]	3000	[illegible]	5500	[illegible]	1700
[illegible]	5500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2300	[illegible]	1600	[illegible]	1000
[illegible]	3000	[illegible]	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	3500	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	8800	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	3500	[illegible]	2300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5200
[illegible]	2000	[illegible]	4200	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	2200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	3000	[illegible]	4300
[illegible]	3500	[illegible]	4500	[illegible]	3000
[illegible]	5400	[illegible]	5000	[illegible]	1200
[illegible]	2300	[illegible]	1500	[illegible]	2800
[illegible]	2500	[illegible]	4800	[illegible]	900
[illegible]	4800	[illegible]	6500	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5000
[illegible]	2600	[illegible]	3100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	[illegible]	6000	[illegible]	200
[illegible]	800	[illegible]	4500	[illegible]	140
[illegible]	700	[illegible]	2000	[illegible]	120
[illegible]					8000
[illegible]					8000
[illegible]					8500

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՕԹԹՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քուչիւք Մէյտ խան, Ղալաթիա
293

ՊՏՈՒՂ ԼՈՒԾԻՉ ԵՒ ԶՈՎԱՑՈՒՑԻՉ
ԽԻՍՏ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ

TAMAR INDIEN GRILLON

Ընդդէմ ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԵԱՆ
Արիւներթութեան, գլխացաւի, մաղձի, անախորժութեան, ստամոքսի և աղեաց անհանգստութեան

Ստորագրութիւն տուփին վրայ դրուած

ՓԱՐԻԶ, ԳՐԻՅԼՕՆ, 33, Արշիվ փողոց դեղարանաց մէջ, 33, rue de Archives 120

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՐՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է " 35,000,000

Ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարումք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
140 Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըլար սօքաք, Ալիթթալ խան։

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսորիկ յանձն կ՚առնու ամեն լեզուաւ ամեն տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամակագլուխք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք եւն. եւն. մասնաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Դասուներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ
Է Նորատունկեան խան, Ղալաթիա Կ. Պոլիս

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղ. ամէն երկու անգամ կը բանի Լիվէրբուլ և Արեւելեայ միջեւ

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
Ումբրիա	7718	[illegible]	4845
Էթրուրիա	7718	[illegible]	4831
Սերվիա	7391	[illegible]	3574
Աւրանիա	7268	[illegible]	2408
[illegible]	5587	[illegible]	2393
[illegible]	5517	[illegible]	2166
Կալլիա	4309	[illegible]	2246
[illegible]	4557	[illegible]	2144
Ալեփփօ	2148	[illegible]	899
[illegible]	1876	[illegible]	1855
[illegible]	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալյիքսանտր խան, Թիւ 401
17 Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1893 Ապրիլ 15էն սկսեալ մինչև Մայիս 19

Բոլոր նէրտէ (որսէն) Եարըմալար եաքէլէն կամուրջէ մեկնող շոգենաւաց երթեւեկութիւն
Ժ. Վ.

11 40 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյ. Թարապ. Եէնիքէ. Բ. Հիսար (Բ. Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38

12 45 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապիա Եէնիքէ. Պօյաճ. Բ. Հիսար (Բ. Հիսար շոգ.ին կը հաղորդակցի). 39

1 15 Բ. և Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյք. Թարապ. Պէյգօզ. Բ. Պաշճէ Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գնտ. Օրթք. (Գնտիլլիի շոգ. ին պիտի հաղորդակցի). Ուր նէրը [illegible] Վանիք. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիքթաշ. 20

9 — Եէնիմահալլէէն Մէզար. Պէօյիւքտ. Թարապիա Եէնիք. (Եէնիք. շոգ. ին կը հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Պէօյք. Բ. Հիսար պիտի հանդիպի։ 42

2 45 Գանտլ. Վանիք. Չէնկլք. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Պէշիկ. բացի ուրբաթէ 34

3 15 Պէյգօզ Բաշչաճ. Չուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գնտ. Օրթ. (Գանտիլլիի շոգենաւին կը հաղորդակցի. ուրբաթները Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկ. պիտի հանդիպի) 32

4 5 Գանտ Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գզկճ. Իւսկ. [բացի ուրբաթէ] 38

4 30 Պէյգօզ. Բաշչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գնտտ. Պէշիք. Գանտ. շոգն.ին կը հաղորդակցի ուրբաթները Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. 23

5 10 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկ. բացի ուրբաթէ 20

7 — Միրկ. Բ. Ա. Հիսար Գանտ. Կանդ[illegible] Պէյլ. Օրթք. Գուզկ. Պէշիք. [illegible] 25

9 — Պէօյ. Թարապ. [illegible] 21

8 30 Պէյիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյ. Մէզար. Եէնիմահալլէ 33

9 35 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք 42

10 — Բ Հիսար Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյ. Մէզար. Եէնիմ. բացի ուրբաթէ 20

10 5 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Իսթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյք. Մէզարպ. Եէնիմ. (ուրբաթները 10 վայրկեան առաջ) 39

10 45 Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Իսթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտէրէ Մէզար. Եէնիմ. (ուրբաթները չկայ) 32

11 20 [illegible] Թարապ. Պէօյ. Մէզար. Եէնիմ. 42

11 35 Պէշիք Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրգ. Իսթէն. Եէնիք. 19

[illegible]

11 — Պէշիք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլքէօյ Վան. Գանտ. Պէյգօզ (ի Գանտլճէն հաղորդակցի ուրիշ շոգենաւի հետ) (Ուրբ. օրերը Իւսկ. պիտի հանդիպի) 41

11 20 Գանտլ. Ա. Հիսար Գանտլճ. [illegible] Պէյգօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 23

11 30 Իւսկ. Գուզ. 11

11 45 Գուզ. Գուզ. Պէյլ Չէն Վանիք Գանտ. 34

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջէն	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 30		11 50	
12 —		12 15	
12 20		12 45	7 10
1 —		1 20	8 15
1 30	7	1 40	9 5
2 —	8	2 15	9 50
2 30	8 20 Վաղ.	2 50	10 15
3 —	8 50	2 45 Վաղ.	10 30
3 30	9 30	3 20	10 30 Ճէրպ.
3 15 Ճէրպ.	10 — Ճէրպ.	4 45	11 40 Գզկ.
4 —	10 25	4 — Ճէրպօթ	11 —
4 35 Վաղ.	10 45	5 —	11 30 Ճէրպ.
5 15	11 — Գուզկ.	5 15 Վաղ.	11 30 Գզկ.*
4 45 Ճէրպ.	11 — Ճէրպ.	5 35	11 50
6 —	11 20	6 35 Ճէրպ.	— —
6 30	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջէն	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	—	— —	6 25
11 30	7 —	11 50	7 10
12 15	8 —	12 15	8 20
1 —	8 20 Վաղ.	1 —	9 5
1 45	9 —	1 45	9 45
2 30	9 30	2 15	
3 20	10 — Ճէրպ.	3 5	10 15
3 15 Ճէրպօթ	10 15	2 45 Վաղ.	10 30 Ճէրպ.
4 —	10 40	4 — Ճէրպօթ	10 40
4 35	11 Ճէրպ.	4 30	11 50 Ճէրպ.
4 45 Ճէրպօթ	11 10	5 15 Վաղ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	6 15 Ճէրպ.	12 10

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ չկայ։ Տօն օրերը տեղի չունենար։

ՀԱՅԴԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հայտարփաշա Կամուրջ (բացի կիրակէ)
4 — " " (բացի ուր. է)
10 40 " " (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 " " (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
1 15 Կամուրջէն Հայտար Փաշա. բացի կիրակի օրերէ
3 40 Կամուրջէն Հայտար Փաշա բացի ուրբաթէ
10 10 Կամուրջէն Հայտ. Փաշա (բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ)
11 10 Կամուրջէն Հայտար Փաշա (կիրակի և ուրբաթ օրեր ժմ. 10 30ին)

[illegible]

[illegible]

8 15 Իւսկիւտարէն Գադըգէօյ Սիրքէճի
4 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 35 Սիրքէճիէն Գադըգէօյ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գադըգէօյ Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը միգամած եղած ատեն, շոգենաւք իրենց ընթացքը պէտք չպահեն։